

PREZYDENT
MIASTA STOŁECZNEGO
WARSZAWY

**ZAŁOŻENIA
DO PROJEKTU
BUDŻETU MIASTA
STOŁECZNEGO
WARSZAWY
NA ROK**

2013

BEMOWO
BIAŁOLEKA
BIELANY
MOKOTÓW
OCHOTA
PRAGA POŁUDNIE
PRAGA PÓŁNOC
REMBERTÓW
ŚRÓDMIEŚCIE
TARGOWEK
URSUS
URSYNOW
WAWER
WESOŁA
WILANÓW
WŁOCHY
WOLA
ŻOLIBÓRZ

ZAŁOŻENIA
DO PROJEKTU BUDŻETU MIASTA STOŁECZNEGO
WARSZAWY NA ROK 2013

1. WSTĘP	5
2. GŁÓWNE KIERUNKI DZIAŁANIA MIASTA STOŁECZNEGO WARSZAWY W WARUNKACH OGRANICZONYCH MOŻLIWOŚCI BUDŻETOWYCH	5
3. ZAŁOŻENIA OGÓLNE	7
4. AKTUALNY STAN FINANSÓW M. ST. WARSZAWY	8
5. PERSPEKTYWA FINANSOWA DLA M. ST. WARSZAWY NA ROK 2013 I LATA NASTĘPNE	12
6. ZAŁOŻENIA W ZAKRESIE PLANOWANIA DOCHODÓW MIASTA.....	16
6.1. Dochody bieżące	17
6.2. Dochody majątkowe	23
6.2.1. Środki na dofinansowanie projektów realizowanych w ramach programów UE	23
6.2.2. Inne dochody majątkowe	24
7. ZAŁOŻENIA W ZAKRESIE PLANOWANIA WYDATKÓW MIASTA.....	25
7.1. Założenia dotyczące wydatków bieżących	26
7.1.1. Główne zadania w zakresie bieżącej działalności Miasta	27
7.1.1.1. w zakresie drogownictwa i komunikacji	27
7.1.1.2. w zakresie gospodarki mieszkaniowej	28
7.1.1.3. w zakresie oświaty i edukacji	29
7.1.1.4. w zakresie bezpieczeństwa	32
7.1.1.5. w zakresie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego	33
7.1.1.6. w zakresie kultury fizycznej i sportu	37
7.1.1.7. w zakresie opieki społecznej	37
7.1.1.8. w zakresie ochrony zdrowia	41
7.1.1.9. Koszty obsługi długu i wpłaty do budżetu państwa	43
7.1.2. Założenia dotyczące wydatków dzielnic	43
7.2. Założenia dotyczące wydatków majątkowych	44
7.2.1. Wydatki inwestycyjne	44
7.2.1.1. w zakresie transportu i komunikacji	44
7.2.1.2. w zakresie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego	45
7.2.1.3. w zakresie rekreacji, sportu i turystyki	45
7.2.1.4. w zakresie bezpieczeństwa publicznego	46
7.2.1.5. w zakresie ochrony zdrowia i pomocy społecznej	46
7.2.1.6. w zakresie zarządzania strukturami samorządowymi	46
7.2.1.7. w zakresie gospodarki komunalnej i ochrony środowiska	47
7.2.1.8. w zakresie oświaty i edukacji	47
7.2.1.9. w zakresie ładu przestrzennego i gospodarki nieruchomościami	48
8. ZAŁOŻENIA DOTYCZĄCE WYNIKU BUDŻETOWEGO I POZIOMU ZADŁUŻENIA MIASTA	48

1. WSTĘP

Założenia do projektu budżetu m. st. Warszawy na rok 2013 zostały opracowane w oparciu o obowiązujące przepisy prawa i inne akty wewnętrzne, w tym w szczególności:

- ustawę o dochodach jednostek samorządu terytorialnego z 13 listopada 2003 roku (Dz. U. Nr 203, poz. 1966 z późn. zm.),
- ustawę o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r. (Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.),
- ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 r. Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1241, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 15 marca 2002 roku o ustroju miasta stołecznego Warszawy (Dz. U. Nr 41, poz. 361 z późn. zm.),
- statut m.st. Warszawy przyjęty uchwałą Rady m.st. Warszawy nr XXII/743/2008 z dnia 10 stycznia 2008 r.,
- uchwałę Rady m.st. Warszawy nr XLVII/1422/2008 z 18 grudnia 2008 r. w sprawie przekazania dzielnicom m.st. Warszawy do wykonywania niektórych zadań i kompetencji m.st. Warszawy,
- Wieloletnią Prognozę Finansową m.st. Warszawy przy uwzględnieniu aktualizacji na lata 2012-2033 r.

2. GŁÓWNE KIERUNKI DZIAŁANIA MIASTA STOŁECZNEGO WARSZAWY W WARUNKACH OGRANICZONYCH MOŻLIWOŚCI BUDŻETOWYCH

Zakłada się, iż możliwości budżetowe m.st. Warszawy w horyzoncie kilkuletnim pozostaną mocno ograniczone zarówno w wymiarze formalno-prawnym, jak i finansowym. Ogólne ramy działania Miasta w perspektywie średniookresowej i długofalowej oraz finansowe i rzeczowe instrumenty ich osiągnięcia zostały przedstawione w Wieloletniej Prognozie Finansowej m.st. Warszawy. Budżet na 2013 rok będzie tworzony na podstawie Wieloletniej Prognozy Finansowej m.st. Warszawy zaktualizowanej na okres 2012-2033 i wykonywany przy założeniu konsekwentnej realizacji strategicznych celów i wyzwań polityki budżetowej. Należy do nich w szczególności redukcja deficytu budżetowego aż do jego całkowitego wyeliminowania i ograniczenie przyrostu zadłużenia, przy jednoczesnym założeniu realizacji programu inwestycyjnego Miasta. Zgodnie z Wieloletnią Prognozą Finansową m.st. Warszawy. W przyszłym roku planuje się zredukowanie deficytu budżetowego (w stosunku do kwoty zakładanej na 2012 r.) o 1,1 mld zł. Przewiduje się

też, że dług Miasta na koniec 2013 r. utrzyma się na poziomie zbliżonym do planowanego na koniec bieżącego roku, co - wobec zakładanego spadku zadłużenia w 2012 r. - oznacza podtrzymanie tendencji ograniczania przyrostu długoterminowych zobowiązań dłużnych m.st. Warszawy. Kontynuowane będą działania optymalizujące gospodarowanie ograniczonymi środkami finansowymi. Struktura projektu budżetu na 2013 rok winna zagwarantować wypełnienie dwóch systemowych reguł fiskalnych określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych odnoszących się do utrzymania dodatniej różnicy między dochodami a wydatkami bieżącymi oraz do limitowania poziomu zadłużenia. Utrzymujące się liczne ryzyka zewnętrzne związane z występowaniem negatywnych zjawisk w gospodarce niektórych krajów strefy euro wpływają na sytuację ekonomiczną Polski w tym Warszawy. Stanowią one źródło niepewności co do ich możliwego wpływu na budżet m.st. Warszawy na 2013 r. oraz na budżety lat następnych. W celu zminimalizowania ryzyk zewnętrznych i stworzenia warunków dla realizacji wieloletniego programu inwestycyjnego Miasta przy planowanej skali redukcji deficytu budżetowego w 2013 r. kontynuowane będą działania stabilizujące i wzmacniające finanse m.st. Warszawy polegające m.in. na pozyskaniu dodatkowych dochodów i utrzymania dyscypliny wydatkowej, w szczególności dotyczące:

- zwiększenia dochodów z opłat i taryf, w tym w ramach przyjętych przez Radę m.st. Warszawy programów w tym zakresie w horyzoncie najbliższych lat,
- zwiększenia dochodów z podatków lokalnych w ramach ustawowych stawek maksymalnych,
- niezaciągania zobowiązań dłużnych powodujących przekroczenie wskaźnika 55% długu w relacji do dochodów i utrzymanie wskaźnika obsługi długu na możliwie niskim poziomie z uwagi na podwyższone ryzyko zmienności na rynkach finansowych,
- weryfikacji skali dofinansowania zadań niebędących zadaniami własnymi samorządu,
- intensyfikowania pozyskiwania dochodów z tytułu sprzedaży majątku,
- maksymalizacji absorpcji środków z UE i z innych źródeł pomocowych,
- inicjowania wykorzystania alternatywnych mechanizmów finansowania zadań publicznych (partnerstwo publiczno-prywatne).

3. ZAŁOŻENIA OGÓLNE

Podstawą konstrukcji projektu budżetu m. st. Warszawy na 2013 rok będą:

- aktualne przepisy prawne, w tym w szczególności ustawa o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r. i przepisy wprowadzające tę ustawę,
- Wieloletnia Prognoza Finansowa m.st. Warszawy i jej edycja na lata 2012-2033 w części dotyczącej 2013 r.,
- bieżący monitoring i analiza sytuacji finansowej Miasta na podstawie danych o realizacji budżetu,
- przewidywane przez Ministerstwo Finansów kierunki rozwoju sytuacji gospodarczej w kraju, w tym prognozowane parametry makroekonomiczne przedstawione w dokumentach rządowych, w tym w zaktualizowanym Wieloletnim Planie Finansowym Państwa na lata 2012-2015, w Programie Konwergencji – aktualizacja 2012 r.,
- analiza możliwych zmian w przepisach pod kątem ich wpływu na sytuację finansową Miasta w 2013 r. i w kolejnych latach, w tym m.in. ewentualnego wprowadzenia począwszy od 2013 r. dla podsektora samorządowego finansów publicznych dodatkowych – w stosunku do istniejących norm ostrożnościowych – systemowych (trwałych) mechanizmów mających na celu ograniczenie narastania deficytu i zadłużenia sektora samorządowego jako całości,
- analiza uwarunkowań zewnętrznych działania Miasta w kontekście utrzymywania się ryzyk globalnych, w tym m.in. ryzyk inflacyjnych, fiskalnych, związanych z niestabilną sytuacją na światowym rynku walutowym skutkującą zmianami kursu złotego z możliwością ich oddziaływania na sytuację gospodarczą w kraju, a co za tym idzie na sytuację finansową Miasta w 2013 r. i w latach następnych,
- przewidywane zmiany czynników endogenicznych, w tym lokalnej polityki w zakresie podatków i opłat, kształtowania cen usług komunalnych świadczonych przez jednostki organizacyjne Miasta, zmiany dotyczące zarządzania majątkiem Miasta,
- analiza założeń pod kątem zachowania stabilności finansowej Miasta, dotyczących kształtowania się takich parametrów budżetowych jak: wysokość deficytu, wynik operacyjny rozumiany jako różnica między dochodami a wydatkami bieżącymi w kontekście przepisu art. 242 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, określającego zasadę bilansowania się budżetu operacyjnego, poziom zadłużenia w aspekcie aktualnie obowiązujących norm ostrożnościowych oraz nowej normy obowiązującej dla okresu od 1 stycznia 2014 r., koszty obsługi długu w kontekście utrzymywania się niestabilnej sytuacji na światowych rynkach finansowych,

- planowana absorpcja środków z Unii Europejskiej w ramach perspektywy finansowej 2007-2013, jak też środków z innych programów pomocowych na dofinansowanie projektów inwestycyjnych i tzw. „miękkich”.

Zakłada się, że podstawą projektu budżetu na 2013 r. będą parametry makroekonomiczne przyjęte przez Ministerstwo Finansów w zaktualizowanym Wieloletnim Planie Finansowym Państwa na lata 2012-2015 w zakresie dotyczącym 2013 r., w tym w szczególności:

- dynamika cen towarów i usług konsumpcyjnych (średnioroczna)	102,8%,
- dynamika realna Produktu Krajowego Brutto	102,9%,
- dynamika realna przeciętnego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej	102,9%,
- dynamika przeciętnego zatrudnienia w gospodarce	100,6%.

Projekt budżetu m. st. Warszawy na rok 2013 będzie sporządzony w cenach bieżących.

4. AKTUALNY STAN FINANSÓW M. ST. WARSZAWY

Możliwości budżetowe m.st. Warszawy w dalszym ciągu pozostają mocno ograniczone na skutek istotnego osłabienia dynamiki budżetowych dochodów własnych w wyniku spowolnienia gospodarczego w latach 2009-2010 na tle globalnego kryzysu ekonomiczno-finansowego. Obniżenie, a nawet w niektórych przypadkach załamanie, tempa wzrostu dochodów dotyczy w szczególności wpływów ze źródeł silnie zdeterminowanych stanem koniunktury, w tym przede wszystkim z podatku od czynności cywilno-prawnych oraz z udziału w podatkach dochodowych wspólnych z budżetem państwa. Podobna sytuacja dotyczy też dochodów ze sprzedaży mienia, gdzie występuje bariera popytu. Spadek dochodów w wyniku spowolnienia w gospodarce nałożył się na negatywne skutki zmian systemowych wprowadzonych w podatkach, w tym w szczególności w podatku PIT.

Szacuje się, że łączny ubytek dochodów m.st. Warszawy w wyniku reform wprowadzonych w podatku PIT, a także na skutek zawężenia katalogu czynności objętych podatkiem od czynności cywilno-prawnych oraz w rezultacie spowolnienia gospodarczego ograniczył w sposób trwały możliwości dochodowe Warszawy o blisko 2,2 mld zł rocznie. Dochody budżetowe Miasta powiązane z koniunkturą, tj. z podatków PIT, CIT, PCC pozostają znacząco poniżej poziomu notowanego w 2008 r., tj. przed spowolnieniem i przed wprowadzeniem ulg i obciążeń stawek podatkowych.

Uszczuplenie dochodów w znacznej skali na skutek skumulowania się negatywnych uwarunkowań zewnętrznych implikowało konieczność podjęcia przez Miasto działań dostosowawczych po stronie dochodowej i wydatkowej budżetu polegających na ograniczeniu wydatków bieżących oraz równolegle na ograniczeniu spadku dochodów poprzez waloryzację stawek podatków i opłat lokalnych, aktualizacji stawek czynszu za mieszkania komunalne w ramach polityki gospodarowania komunalnym zasobem mieszkaniowym, systematycznie prowadzonej aktualizacji opłat za użytkowanie wieczyste.

W 2011 r. nastąpił znaczący wzrost w stosunku do okresu poprzedniego zasilania zewnętrznego budżetu w środki bezzwrotne pochodzące z budżetu UE tytułem dofinansowania projektów inwestycyjnych i tzw. „miękkich” do kwoty łącznej 708,5 mln zł, z tego 393 mln zł tytułem dofinansowania budowy II linii metra. Powyższe miało wpływ na zwiększenie udziału całej grupy dochodów ze źródeł zewnętrznych o charakterze bieżącym i majątkowym w całości dochodów Miasta do poziomu powyżej 22% wobec średniej wartości tego wskaźnika z okresu poprzedniego nieprzekraczającej 20%.

Wraz ze zwiększeniem wartości bezzwrotnych środków zagranicznych wzrosło też ich znaczenie przy łagodzeniu skutków spadku własnych dochodów budżetowych Miasta w wyniku spowolnienia w gospodarce i zmian systemowych w podatkach.

W efekcie wynik operacyjny budżetu na koniec 2011 r. - traktowany jako różnica między dochodami bieżącymi i wydatkami bieżącymi – zamknął się nadwyżką w kwocie 221 mln zł .

Negatywny wpływ na zachowanie ustawowych relacji pomiędzy dochodami i wydatkami bieżącymi limitujących koszty obsługi długu mają wypłaty odszkodowań z tytułu tzw. dekretu Bieruta oraz za grunty przejęte pod budowę dróg, w kwotach dotychczas nie wypłacanych i nie przewidywanych w Wieloletniej Prognozie Finansowej. Prognozowane wydatki na wypłatę odszkodowań w roku 2012 i latach następnych mogą sięgać kwoty 500 mln zł rocznie.

Oprócz ograniczeń finansowych budżet Miasta podlega również ograniczeniom formalno-prawnym wynikających z art. 242 i 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2009 r., Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.). Rygory tzw. reguły wydatkowej określonej w art. 242 ustawy nakazują zachowanie zasady zrównoważonego budżetu bieżącego, co oznacza, że planowane i wykonane wydatki bieżące nie mogą przekroczyć wartości dochodów bieżących (powiększonych o ewentualne nadwyżki budżetowe z lat ubiegłych i wolne środki z rozliczeń kredytów, pożyczek, wyemitowanych papierów wartościowych w części finansującej deficyt budżetu). Aktualnie ustawowa relacja pomiędzy wydatkami bieżącymi a dochodami bieżącymi jest zachowana dzięki nadwyżkom budżetowym z lat ubiegłych. Możliwości dowolnego kształtowania wydatków bieżących ogranicza także reguła wyrażona w art. 243 ustawy o finansach publicznych, która odnosi się do wyliczania limitu obciążeń budżetowych związanych

z obsługą długu i obowiązuje dla spłat i zaciągania długu po 31 grudnia 2013 r. Norma ta bazuje na danych historycznych charakteryzujących sytuację finansową jednostki w okresie trzech ostatnich lat poprzedzających rok, na który wyliczany jest ten wskaźnik, pod kątem zdolności do generowania nadwyżki budżetowej. Również w tym zakresie w Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2012-2033 spełnione są zasady określone w ustawie.

Rok 2011 był czwartym z kolei rokiem, w którym zagregowana wartość wydatków inwestycyjnych Miasta przekroczyła kwotę 2 mld zł. Zasadnicza część wyasygnowanych środków na inwestycje – 1,4 mld zł - przeznaczona została na rozwój infrastruktury komunikacyjnej i drogowej, w tym na budowę II linii metra.

Rok budżetowy 2011 zamknął się deficytem niższym o 54%, niż założony w budżecie. O wyniku budżetu zdecydowały wyższe od planowanych dochody z uwagi na pozyskanie ponadplanowych dochodów z UE, w tym na budowę II linii metra, przesunięcia na rok następny w aspekcie finansowym i/lub rzeczowym w realizacji wieloletniego programu inwestycyjnego, skutkujące niepełnym wykorzystaniem puli dostępnych środków na wydatki inwestycyjne, jak też konsekwentnie prowadzone działania dostosowawcze i oszczędnościowe w zakresie bieżącej działalności Miasta.

Pozytywny wpływ na budżet 2011 roku miały ponadplanowe środki stanowiące przychody z prywatyzacji SPEC S.A. Wartość sprzedanych udziałów i uzyskanych wpływów do kasy Miasta z tego tytułu wyniosła 1.441 mln zł wobec kwoty ujętej w planie w wysokości 750 mln zł. Ponadplanowe wpływy z prywatyzacji pozwoliły na uzyskanie wyższego stanu wolnych środków na rachunkach bankowych budżetu na koniec 2011 r. Środki te rozdysponowano na finansowanie zadań w ramach Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta.

Prognozowane na 2012 r. dochody budżetowe Miasta wykazują wzrost nominalny wobec roku poprzedniego o około 7%. Jest to głównie efektem znaczącego zwiększenia wobec 2011 r. strumienia środków z UE tj. do kwoty łącznej 1.255 mln zł tytułem dofinansowania projektów inwestycyjnych, w tym głównie budowy II linii metra i innych projektów służących poprawie infrastruktury drogowej w Mieście oraz tzw. projektów „miękkich” związanych z wydatkami bieżącymi. Plan dochodów budżetowych Miasta na 2012 r. i w perspektywie wieloletniej został w trakcie bieżącego roku zmniejszony ze względu na istotną korektę „w dół” wskaźników makroekonomicznych rzutujących na poziom tych dochodów w stosunku do prognoz formułowanych w tym zakresie na etapie planowania budżetu.

Ze względu na priorytet nadany przedsięwzięciom inwestycyjnym w celu realizacji wieloletniego programu inwestycyjnego Miasta wydatki na rozwój w 2012 r. wykazują wzrost o 56% w stosunku do środków zaangażowanych na ten cel w 2011 r. Zagregowana roczna wartość wydatków majątkowych planowana jest po zwiększeniu

w trakcie br. na ponad 3,3 mld zł, tj. na poziomie rekordowo wysokim w historii Miasta. Źródłem sfinansowania zwiększonego poziomu wydatków inwestycyjnych są przede wszystkim własne środki budżetowe Miasta. W związku ze wzrostem wartości zyskują na znaczeniu jako źródło współfinansowania wydatków na rozwój środki bezzwrotne z UE.

Wysoki poziom planowanych na br. wydatków inwestycyjnych przekłada się na znaczący wzrost wskaźnika udziału tej kategorii wydatków w całości wydatków do poziomu ponad 24% wobec wartości tego wskaźnika w ostatnich latach utrzymującej się w przedziale między 17% a 21%.

Deficyt budżetu jako wynik budżetu na koniec bieżącego roku planowany w wysokości 1,8 mld zł zostanie sfinansowany bez sięgania po środki zwrotne. Źródłem pokrycia planowanego niedoboru będą własne środki budżetowe pozostałe na rachunkach bankowych na koniec 2011 r. Niezaciąganie nowych zobowiązań dłużnych w 2012 r. przy planowanej spłacie rat kredytów i pożyczek zaciągniętych w latach ubiegłych w wysokości 221 mln zł przyniesie taki efekt, że na koniec bieżącego roku zadłużenie Miasta z tytułu zobowiązań zwrotnych zmniejszy się do kwoty 5.745 mln zł przy wskaźniku obsługi zadłużenia na poziomie o 9,6 p.p. poniżej ustawowego (11,4 p.p. po wyłączeniu zobowiązań dłużnych związanych z finansowaniem projektów unijnych). Tym samym zmniejszeniu wobec poprzedniego okresu ulegnie też relacja zadłużenia Miasta na koniec bieżącego roku w stosunku do dochodów, co znajdzie wyraz w obniżeniu wartości wskaźnika długu o 5,64 p.p. a przy zastosowaniu wyłączeń (po wyłączeniu zobowiązań dłużnych związanych z finansowaniem projektów unijnych wskaźnik zadłużenia ulega zwiększeniu w stosunku do 2011 r. o 7,9 p.p.).

Miasto Stołeczne Warszawa utrzymuje wysoką ocenę ratingową w zakresie wiarygodności kredytowej dla zobowiązań walutowych, tj. na poziomie A2 z perspektywą stabilną, przyznanej przez międzynarodową Agencję Ratingową Moody's w grudniu 2011 r. Rating na najwyższym możliwym poziomie, równym ocenie ratingowej kraju, odzwierciedla ulegające poprawie wskaźniki działalności bieżącej, oczekiwany spadek umiarkowanego poziomu zadłużenia, solidną płynność finansową i zbilansowany budżet w ciągu następnych lat. Agencja Fitch Ratings potwierdziła w kwietniu 2012 r. krajowy długoterminowy rating Warszawy na poziomie AAA z perspektywą stabilną. Ponadto sprawozdanie finansowe Miasta za 2011 rok zostało poddane badaniu przez niezależnego biegłego rewidenta, którym była międzynarodowa firma PWC.

5. PERSPEKTYWA FINANSOWA DLA M. ST. WARSZAWY NA ROK 2013 I LATA NASTĘPNE

Cele strategiczne i wyzwania polityki budżetowej Miasta w 2013 r. i w latach następnych zostały uwzględnione i zaprezentowane w Wieloletniej Prognozie Finansowej m.st. Warszawy na lata 2012-2033.

Na podstawie prognozowanego rozwoju procesów makroekonomicznych w 2013 r. i w perspektywie do 2015 r. przewiduje się stopniowe przywracanie równowagi finansom publicznym jako całości.

Wraz ze stopniową poprawą uwarunkowań makroekonomicznych można spodziewać się powolnego wzrostu dynamiki własnych dochodów budżetowych Miasta. Dynamika dochodów podatkowych, w tym z udziału w PIT i w CIT, będzie kształtować się pod wpływem umiarkowanego wzrostu płac w gospodarce narodowej oraz stopniowej poprawy sytuacji na rynku pracy.

Czynnikiem pośrednio oddziałującym na wzrost tych dochodów będą też planowane do wprowadzenia w 2013 r. zmiany systemowe w zakresie podatku PIT ze skutkami częściowo w 2013 r. i w 2014 r. zakładające m.in. likwidację lub modyfikację aktualnych ulg podatkowych, jak też przewidywane utrzymanie w perspektywie najbliższych lat aktualnych parametrów systemu podatkowego.

Należy zwrócić uwagę, że perspektywy na najbliższą przyszłość nadal obciążone są elementem niepewności. Podstawowe źródła zagrożeń związane są w dalszym ciągu z kryzysem zadłużeniowym państw strefy euro, który implikuje utrzymywanie się dużej zmienności na rynkach finansowych, w tym walutowych, jak też z utrzymywaniem się niestabilnej sytuacji na światowych rynkach surowcowych oraz związanych z tym ryzykach inflacyjnych. Wymienione czynniki ryzyka mogą wpłynąć na dynamikę wzrostu gospodarczego w kraju.

Zagrożenia, o których mowa wyżej, uzasadniają kontynuowanie działań nakierowanych na zachowanie ostrożnego podejścia do planowania budżetowego na rok 2013 i lata najbliższe z powodu silnej zależności dochodów Warszawy od koniunktury gospodarczej.

Priorytetem polityki budżetowej Miasta w 2013 r. i w kolejnych latach pozostanie stopniowe ograniczanie deficytu budżetowego jako różnicy między dochodami i wydatkami w celu wzmocnienia finansów Warszawy i tym samym wzmocnienia potencjału rozwojowego Miasta w horyzoncie wieloletnim. Realizacja programu redukcji deficytu budżetowego i zadłużenia została rozłożona w czasie. Działania Miasta koncentrować będą się na racjonalizowaniu i optymalizowaniu parametrów budżetowych, aby zgodnie

z przyjętym programem stabilizacji finansów Miasta od 2015 r. planowany wynik budżetu był nadwyżką budżetową przeznaczoną na spłatę rat kredytów i pożyczek oraz wykup papierów wartościowych zaciągniętych na cele rozwojowe.

Realizacji przyjętych w Wieloletniej Prognozie Finansowej założeń w zakresie ograniczania deficytu aż do jego całkowitej redukcji do 2015 r. towarzyszyć będzie stopniowy spadek zadłużenia Miasta skutkujący poprawą relacji długu w stosunku do dochodów. Zakłada się, iż w perspektywie średniookresowej wykorzystanie środków dłużnych nie spowoduje wyższego poziomu zadłużenia w stosunku do dochodów niż 55%.

Kluczowym celem polityki budżetowej Miasta pozostanie poprawa wyniku budżetu operacyjnego w horyzoncie kilkuletnim oraz stopniowy powrót salda budżetu bieżącego do poziomu uzyskiwanego w okresie przed spowolnieniem. Zdolność do uzyskiwania dodatnich wyników operacyjnych jest również istotna z punktu widzenia utrzymania wysokiego potencjału w zakresie absorpcji środków z UE.

Poziom nadwyżki operacyjnej kształtować będzie w istotny sposób poziom wiarygodności kredytowej Miasta.

Generowanie nadwyżek operacyjnych w 2013 r. i w następnych latach stanowi duże wyzwanie dla budżetu Warszawy w kontekście relatywnie wysokiego udziału w ramach bieżących wydatków obligatoryjnych określonych ustawami oraz zawartymi przez Miasto umowami długofalowymi. Pełne finansowanie muszą mieć zapewnione takie wydatki, jak: wpłata do budżetu państwa na zwiększenie subwencji równoważącej, tj. tzw. „janosikowe”, koszty zakupu usług komunikacji miejskiej, koszty obsługi długu, środki na potencjalne spłaty udzielonych przez Miasto poręczeń i gwarancji. Wydatki „sztywne” stanowiące wydatki bieżące w poważnym stopniu ograniczają elastyczność budżetu w 2013 r. i w kolejnych latach.

W perspektywie długoterminowej ważnym celem polityki budżetowej Miasta będzie zwiększanie elastyczności budżetu poprzez stopniowe zmniejszanie udziału wydatków obligatoryjnych w wydatkach bieżących. Zakłada się, że wydatki „sztywne” osiągną maksymalny udział w wydatkach bieżących na poziomie 38% w 2014 r., jako skutek wysokiego wzrostu nakładów na komunikację miejską wynikającego z oddawania do użytku inwestycji służących ich rozwojowi, jak też przejściowego wzrostu wydatków na obsługę długu. W następnych latach przewiduje się sukcesywny spadek wagi tych wydatków do poziomu nie przekraczającego 33-34% wysokości wydatków bieżących.

Wobec nakazu zachowania równowagi w zakresie budżetu bieżącego jako zasady gospodarki budżetowej i w kontekście utrzymywania się ograniczonych możliwości dochodowych, szczególnym wyzwaniem polityki budżetowej Miasta w najbliższych latach będzie problem zabezpieczenia środków na finansowanie dodatkowych, wysokich wydatków na:

- odszkodowań reprivatyzacyjnych za przejęte przez państwo grunty, budynki i inne części składowe nieruchomości z mocy dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m.st. Warszawy (Dz.U. nr 50, poz. 279) w związku z art. 215 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 1997 r. Nr 115, poz. 741), odszkodowań za przejęte grunty pod drogi publiczne przed 1999 r., jak też grunty wydzielone pod drogi na wniosek właścicieli, z tytułu ograniczenia pozbawienia prawa własności nieruchomości ze względu na cele publiczne na podstawie obowiązujących przepisów, w tym w szczególności art. 73 ustawy z dnia 13 października 1998 r. Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną i art. 98 ust. 3, art. 128 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami,
- odszkodowań w związku z roszczeniami właścicieli nieruchomości na skutek uchwalenia lub zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w związku z art. 36 ust. 1 pkt. 1, art. 36 ust. 1 pkt. 2, art. 36 ust. 3, 5 i art. 37 ust. 3 i 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. (Dz.U. 2003 r. Nr 80, poz. 712).

Problem ten będzie wymagał rozwiązań respektujących uwarunkowania budżetu Miasta. Dotychczas wydatki poniesione przez Miasto na te cele w latach 2008-2011 wyniosły łącznie 478 mln zł z tego w części dot. terenów Skarbu Państwa sfinansowane zostały w formie dotacji z budżetu państwa w kwocie 117,6 mln zł.

Prognoza zapotrzebowania na środki w związku z ewentualną realizacją roszczeń z tytułu odszkodowań reprivatyzacyjnych na lata 2012-2014 opiewa na łączną kwotę 1,4 mld zł. Odszkodowania w związku z uchwaleniem lub zmianą miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego szacowane są na kilka miliardów złotych do wyasygnowania w okresie 10 lat. Ocenia się, że pełne pokrycie roszczeń odszkodowawczych z tych tytułów przekracza bieżące możliwości budżetowe Miasta.

Środki zarezerwowane w ramach Wieloletniej Prognozy Finansowej m.st. Warszawy na pokrycie roszczeń odszkodowawczych z tytułów, o których mowa wyżej, w latach 2012-2014 wynoszą - 426 mln zł.

Skala odszkodowań reprivatyzacyjnych oraz odszkodowań wynikających z uchwalenia lub zmiany planu zagospodarowania przestrzennego wymaga wprowadzenia odpowiednich zmian w przepisach w kierunku zwiększenia możliwości budżetowych Miasta lub odciążenia budżetu Miasta z tego typu zobowiązań.

Kolejnym nowym wyzwaniem dla Miasta począwszy od 2013 r. w wymiarze organizacyjnym jak i finansowym będzie nowy system gospodarowania odpadami

komunalnymi wynikający z nowelizacji ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2012 r., poz.391). Będzie to oznaczać konieczność ujęcia w budżecie Miasta wydatków na pokrycie pełnych kosztów funkcjonowania nowego systemu. Zakłada się też wprowadzenie obligatoryjnych opłat od właścicieli nieruchomości. Wyzwaniem budżetowym pozostanie zbilansowanie nowego systemu - najpierw na poziomie planistycznym, później na poziomie wykonania. Kilkusetmilionowa skala przedsięwzięcia rodzi ryzyko związane w szczególności z poziomem i terminowością realizacji wpływ do budżetu Miasta przez właścicieli nieruchomości.

Ważnym celem Miasta w 2013 r. i w następnych latach będzie dalsze konsekwentne prowadzenie restrukturyzacji kosztowej działalności operacyjnej oraz identyfikowanie i wykorzystywanie rezerw zarówno w zakresie pozyskiwania dochodów, jak i finansowania zadań bieżących i inwestycyjnych. Działania efektywnościowe i racjonalizujące wydatki bieżące będą kontynuowane w szczególności w obszarach, które generują wysokie koszty, a Miasto ma wpływ na ich kształtowanie. Wśród nich znajdują się przede wszystkim: transport i komunikacja, oświata i edukacja, gospodarka mieszkaniowa, administracja.

Działania racjonalizujące wydatki bieżące podejmowane w latach poprzednich i realizowane w 2013 r. spowodują, że kwota planowanych wydatków bieżących, wyłączając komunikację miejską – umowy z przewoźnikami, odszkodowania, „janosikowe”, obsługę długu, poręczenia i gwarancje, będzie niższa od planowanej kwoty wydatków w 2012 r.

Istotnym aspektem polityki budżetowej Miasta w 2013 r. i w następnych latach będzie też kontynuowanie procesu optymalizacji zależnych lub częściowo zależnych od Miasta czynników kształtujących dochody niepodatkowe i podatkowe oraz poszukiwanie możliwości zwiększania aktualnych źródeł dochodów przy wykorzystaniu możliwości, jakie dają przepisy, w tym zawarte w ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

Wobec wyzwań polityki budżetowej Miasta w 2013 r. i w latach następnych ważne będzie także aktywne poszukiwanie i wykorzystywanie alternatywnych mechanizmów realizacji zadań publicznych, tak jak np. partnerstwo publiczno – prywatne i wykorzystania innych mechanizmów typu: koncesje na roboty budowlane lub usługi.

W 2013 r. planuje się utrzymanie wysokiego poziomu inwestycji, tj. przekraczającego drugi rok z rzędu 3 mld zł, w warunkach ograniczonych możliwości budżetowych. Przewiduje się, że udział wydatków inwestycyjnych w całości wydatków Miasta na 2013 r. osiągnie poziom przekraczający 23%. Relatywnie wysoki poziom tego wskaźnika w 2013 r. i w poprzednich latach informuje o intensywności realizowanej polityki rozwojowej Miasta. Planowana wartość tego wskaźnika na 2013 r. oznacza, że blisko co czwarta złotówka z budżetu zostanie przeznaczona na rozwój. Zgodnie

z Wieloletnią Prognozą Finansową m.st. Warszawy na lata 2012-2033 zagregowana wysokość nakładów inwestycyjnych na lata 2012-2014 r. wyniesie 8,4 mld zł.

Kontynuowane będą dotychczasowe inicjatywy w kierunku podniesienia efektywności zarządzania i wydatkowania środków publicznych oraz zwiększania przejrzystości finansów Miasta poprzez wykorzystywanie nowoczesnych narzędzi zarządzania, tj. budżetowania zadaniowego, wzmocnienia kontroli zarządczej i audytu wewnętrznego. Osiągnięciu ww. celów służyć będzie m.in. dalszy rozwój w 2013 r. i w latach następnych budżetowania zadaniowego, w tym w szczególności wykorzystanie w szerszym niż dotychczas zakresie mierników oceny efektów działalności stanowiących zobiektywizowane narzędzia pomiaru stopnia realizacji celów zadań. Mierniki pozwalają na porównanie uzyskanych wyników w czasie, jak też na dokonywanie porównań między jednostkami organizacyjnymi Miasta, co jest szczególnie ważne z punktu widzenia optymalizacji wydatków. Ważnym instrumentem w aspekcie kreowania i realizacji polityki rozwoju Miasta pozostanie Wieloletnia Prognoza Finansowa. Przewidywane są modyfikacje metodologii tworzenia tego dokumentu i jego merytorycznej zawartości w związku z projektowaną nowelizacją ustawy o finansach publicznych.

6. ZAŁOŻENIA W ZAKRESIE PLANOWANIA DOCHODÓW MIASTA

Ustalenie projektowanych kwot dochodów budżetowych na rok 2013 i lata następne nastąpi w oparciu o:

- prognozy podstawowych wskaźników makroekonomicznych,
- przewidywane wykonanie dochodów budżetowych w roku 2012,
- przewidywane skutki dla dochodów Miasta w 2013 r. i w latach następnych ryzyk w otoczeniu makroekonomicznym,
- wprowadzone i planowane zmiany systemowe w podatkach,
- przepisy podatkowe i prognozowane stawki podatków i opłat lokalnych,
- informacje uzyskane z Ministerstwa Finansów i Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego o przyznanych Miastu kwotach subwencji i dotacji oraz prognozowanych wpływach z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych,
- informacje urzędów skarbowych na temat przewidywanych na rok 2013 dochodów z tytułu udziału w podatku od osób prawnych i z innych podatków realizowanych za pośrednictwem tych urzędów,
- dostępne dokumenty rządowe, w tym w szczególności zaktualizowany Wieloletni Plan Finansowy Państwa na lata 2012-2015 (z maja br.), Program Konwergencji – aktualizacja 2012 (z kwietnia br.).

Poziom i wydajność głównych źródeł dochodów budżetowych, w tym w szczególności z udziałów w podatkach dochodowych, podatków pobieranych przez urzędy skarbowe, w tym głównie podatek od czynności cywilno-prawnych, są niezależne od działań Miasta przy silnym zdeterminowaniu stanem koniunktury gospodarczej oraz polityką podatkową państwa. Na wielkość prognozy dochodów budżetu Miasta w 2013 r. istotny wpływ będą więc miały: rozwój sytuacji gospodarczej określony prognozami Ministerstwa Finansów w zakresie czynników makroekonomicznych oraz skutki ewentualnych zmian systemowych wprowadzonych w podatkach dochodowych.

Przewiduje się, że dochody Miasta związane z działalnością bieżącą osiągną w 2013 r. poziom wyższy o ok. 4,0% - 6,0% od planowanego na 2012 r. Zakładana wartość dofinansowania projektów realizowanych w ramach programów UE daje możliwość zwiększenia kwoty dochodów ogółem w ujęciu nominalnym wobec dochodów planowanych na 2012 r.

6.1. Dochody bieżące

Dochody Miasta z tytułu udziału w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa należą do grupy dochodów najbardziej wrażliwych na zmiany w koniunkturze gospodarczej, a jednocześnie stanowią według planu na 2012 r. około 35% dochodów Miasta ogółem i ponad 45% dochodów własnych.

Prognozę **dochodów z tytułu udziału w podatku od osób fizycznych** determinują w szczególności:

- dynamika funduszu wynagrodzeń od podatników rozliczających się wg skali - 6,2% określona poprzez:
 - realny wzrost przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej - o 2,9%
 - wzrost przeciętnego zatrudnienia w gospodarce narodowej - o 0,6%
 - wzrost świadczeń społecznych, w tym emerytur i rent - o 4,4%
- dynamika dochodów z PIT od podatników prowadzących działalność gospodarczą i rozliczających się wg jednolitej stawki 19% - o 7,9%.

Przewiduje się, że dochody z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych w 2013 r. będą wyższe o około 6% – 8% od przewidywanej kwoty dochodów PIT w 2012 r.

Zakładany wzrost dochodów sektora finansów publicznych stanowiących podstawę kalkulacji dochodów Miasta z udziału w ogólnych wpływach z PIT jest efektem:

- zakładanej dynamiki wskaźników makroekonomicznych rzutujących na poziom ogólnych wpływów z PIT, tj. wzrostu zatrudnienia w gospodarce narodowej – o 0,6% - w wyniku wzrostu aktywności zawodowej i nieznacznego spadku stopy

bezrobocia z przewidywanego poziomu na koniec 2012 r. – 12,6% do 12,4% na koniec 2013 r., zakładanego wskaźnika inflacji – o 2,7%, zakładanej realnej dynamiki przeciętnego nominalnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej – o 2,8% ograniczanej w skali całej gospodarki w wyniku utrzymującej się podwyższonej stopy bezrobocia i planowanego zamrożenia funduszu wynagrodzeń w większości jednostek podsektora rządowego i ubezpieczeń społecznych,

- zakładanej dynamiki dochodów z PIT uzyskiwanych od podatników prowadzących działalność gospodarczą i rozliczających się wg jednolitej stawki 19% - o 7,9%,
- utrzymania na niezmiennym poziomie najważniejszych parametrów systemu podatkowego, tj. dwustopniowej skali podatkowej ze stawkami podatkowymi 18% i 32% z jednym progiem podatkowym oraz kwotą zmniejszającą podatek oraz większości limitów ulg podatkowych, co przyniesie efekt w postaci dodatkowego wzrostu dochodów z PIT całego sektora finansów publicznych wg szacunków Ministerstwa Finansów – 1,3 mld zł,
- ujemny efekt na podatki od działalności gospodarczej, tj. w części dotyczącej PIT i CIT, podwyższenia składki rentowej płaconej przez pracodawców (wzrost o 2%) dla całego sektora finansów publicznych – według szacunków Ministerstwa Finansów 0,8 mld zł,
- przewidywanych zmian systemowych w podatku PIT polegających w szczególności na wprowadzeniu rocznego limitu kwotowego w zakresie stosowania 50% kosztów uzyskania przychodów dla podatników osiągających przychody z praw autorskich, co będzie miało pozytywny wpływ na dochody z PIT począwszy od 2013 r. skutkując ich wzrostem w skali całego sektora finansów publicznych wg szacunków Ministerstwa Finansów – 0,2 mld zł,
- utrzymanie corocznej minimalnej waloryzacji emerytur i rent zgodnie z formułą stosowaną w ostatnich latach.

Prognoza dochodów m.st. Warszawy z udziału w PIT na 2013 r. wynika z przyjęcia następujących założeń:

- wzrost ogólnych wpływów z PIT sektora finansów publicznych stanowiących podstawę kalkulacji dochodów z tytułu udziału w PIT dla jednostek samorządu terytorialnego w stosunku do przewidywanego wykonania tych dochodów na koniec bieżącego roku o około 6% - 8% wynikający z przyjętej dynamiki wskaźników makroekonomicznych kształtujących dochody z PIT,
- przyspieszenie dynamiki dochodów z podatku PIT od podatników prowadzących działalność gospodarczą i rozliczających się wg jednolitej stawki 19% ze względu na stopniową poprawę koniunktury i wzrost aktywności gospodarczej podmiotów,
- przewidywany niewielki wzrost wskaźnika udziału podatku należnego odprowadzonego od podatników zamieszkałych na terenie m.st. Warszawy

w podatku należnym dla kraju wynikający z rozliczenia podatku za 2011 r., tj. z 11,08% w budżecie na 2012 r. do około 12,03% w planie na 2013 r. na podstawie struktury wpływów sprzed dwóch lat, co będzie efektem zakładanej nieznacznie wyższej dynamiki podatku należnego odprowadzonego w 2011 r. od podatników rozliczających się w Warszawie w stosunku do porównywalnej dynamiki w skali kraju,

- przewidywany nieznaczny wzrost w 2013 r. wskaźnika udziału dla wszystkich gmin w kraju w planowanych ogólnych wpływach z PIT zgodnie z dotychczasową tendencją, tj. z 37,26% w 2011 r. do około 37,38% w 2013 r. w związku ze zmianami liczby pensjonariuszy domów opieki społecznej, w części powiatowej na dotychczasowym poziomie – 10,25%.

Dochody z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych należą do najbardziej wrażliwych na wahania koniunktury. Na poziom dochodów z CIT oddziałuje wiele zróżnicowanych czynników, w tym najważniejsze stanowią:

- bieżąca sytuacja finansowa przedsiębiorstw, zwłaszcza poziom rentowności i generowany zysk brutto,
- wyniki przedsiębiorstw pod kątem zyskowności w poprzednich latach w odniesieniu do stosunkowo dużej grupy podatników, którzy wybierają uproszczoną formę opodatkowania,
- procykliczność systemu podatkowego, co przejawia się w tym, że silne spowolnienie odbija się stosunkowo szybko na dochodach z tego podatku, a przyspieszenie działa z pewnym opóźnieniem dodatkowo jako skutek algorytmów wykorzystywanych do kalkulacji należnych udziałów jednostek samorządowych w ogólnych wpływach z tego podatku, które opierają się na danych historycznych sprzed dwóch lat; powyższe oznacza, że w okresie ożywienia elastyczność wpływów z CIT względem wzrostu gospodarczego kształtuje się znacznie powyżej 1, podczas gdy w okresie spowolnienia może być nawet ujemna,
- elementy systemu podatkowego, w tym w szczególności możliwość opłacania przez przedsiębiorców bieżących zaliczek na podstawie podatku należnego za ostatni rozliczony rok, jak też możliwość odliczania strat przez 5 kolejnych lat po ich poniesieniu przy czym w jednym roku przedsiębiorcy mogą odliczyć do 50% tych strat.

Powyższe elementy uzasadniają głęboki spadek dochodów Miasta z udziału w CIT w latach 2009-2010 (przy czym głębszy spadek miał miejsce w 2010 r.) przy dodatnich wskaźnikach wzrostu gospodarczego i powolne odbudowywanie się wpływów począwszy od 2011 r. w związku ze stosunkowo dobrą i stabilną sytuacją całego sektora przy utrzymywaniu się zróżnicowania sytuacji w zależności od wielkości firm. Pomimo wyraźnej

tendencji wzrostowej dochody z CIT ciągle pozostają poniżej poziomu sprzed spowolnienia, tj. z 2008 r. Bieżące wpływy za okres styczeń-maj 2012 r. wykazują wysoką dynamikę względem tego samego okresu ubiegłego roku ze względu na pozytywny efekt rozliczeń rocznych za 2011 r. i zwiększonych dochodów z tytułu dopłat do podatku. Jednorazowe obniżenie dochodów rocznych z udziału w CIT w bieżącym roku przyniesie wprowadzone jako rozwiązanie systemowe począwszy od 2012 r. przesunięcie płatności raty podatku od działalności gospodarczej płaconego w formie CIT i częściowo PIT za grudzień roku budżetowego na styczeń następnego roku.

Zakłada się wzrost dynamiki dochodów z CIT w 2013 r. i w latach następnych ze względu na stopniową poprawę warunków makroekonomicznych funkcjonowania firm, jak też z uwagi na znacznie mniejszą niż w ostatnich latach siłę oddziaływania na bieżące dochody z CIT systemu podatkowego i jego elementów takich jak: odliczanie strat z lat ubiegłych czy też procykliczność dochodów w skali, jaka ujawniła się w latach 2009-2010. Powyższe spowoduje, że korzystny dla budżetu efekt rozliczenia rocznego podatku powinien ulegać w 2013 r. i w latach następnych poprawie.

Prognozę dochodów z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób prawnych posiadających siedzibę na obszarze m.st. Warszawy na 2013 r. określono przy wykorzystaniu wskaźników makroekonomicznych, w tym na podstawie realnej dynamiki Produktu Krajowego Brutto oraz wskaźnika wzrostu cen i usług konsumpcyjnych i inwestycyjnych. Określając prognozę dochodów z CIT na 2013 r. wzięto też pod uwagę wyróżnione dwa czynniki oddziałujące na wysokość uzyskiwanych wpływów z CIT, które stanowią: prognozowane ogólne dochody z CIT dla kraju i udział m.st. Warszawy w ogólnych wpływach z CIT.

Prognoza dochodów z tego podatku na 2013 r. uwzględnia ustawowy udział w ogólnych wpływach z tego podatku, który wynosi dla gmin – 6,71% i dla powiatów – 1,40%.

Dochody z podatku od czynności cywilno – prawnych wykazują znaczącą zależność od zmian w koniunkturze.

Wpływy z tego podatku są uzależnione od ilości i wartości transakcji podlegających temu podatkowi, zawieranych w szczególności na rynku obrotu nieruchomościami, w tym mieszkaniowym. Począwszy od 2009 r. utrzymuje się obniżony poziom tych dochodów w stosunku do uzyskiwanych w okresie sprzed spowolnienia, tj. w latach 2007-2008 jako skutek spowolnienia w gospodarce, spadku wartości zbywanych nieruchomości, zmniejszenia dostępności kredytów hipotecznych, co miało odzwierciedlenie w zmniejszonej aktywności transakcyjnej podmiotów. Czynnikiem istotnie zmniejszającym dynamikę tych dochodów były też zmiany systemowe polegające na wyłączeniu od 2009 r. z opodatkowania PCC umów spółek i ich zmian związanych z łączeniem lub przekształcaniem. Na poziom dochodów z PCC w 2011 r. i w pierwszych pięciu miesiącach bieżącego roku istotny negatywny wpływ miały też zwroty dokonane przez urzędy

skarbowe na rzecz podatników będących osobami prawnymi w ubiegłym roku i w I kwartale bieżącego roku w szczególności w związku z nienależnie pobranym podatkiem PCC od umowy pożyczki udzielonej wspólnikom spółki w świetle wyroku w tej sprawie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości z 16 czerwca 2011 r. W sytuacji utrzymywania się w kolejnych miesiącach br. wpływów na obniżonym poziomie istnieje zagrożenie, że dochody roczne ukształtują się poniżej wielkości założonych w planie. Miarodajne prognozy dotyczące możliwych do pozyskania dochodów z PCC w bieżącym roku i w kolejnych latach są trudne do sformułowania, ponieważ dochody te nie mają charakteru odnawialnego.

W świetle dostępnych prognoz na 2013 r. sytuacja na warszawskim rynku nieruchomości podobnie jak w bieżącym roku będzie charakteryzować się dużą liczbą trudno przewidywalnych czynników, w tym w szczególności: podtrzymaniem presji na obniżenie cen w wyniku dysproporcji między stosunkowo wysoką podażą mieszkań a niższym popytem, m.in. na skutek utrzymywania się ograniczonej dostępności do kredytów hipotecznych w związku z podniesionymi rygorami przy badaniu zdolności kredytowej klientów, zmniejszeniem gotowości do zadłużania się potencjalnych kredytobiorców wobec niepewnej sytuacji na rynku pracy, likwidacją Programu „Rodzina na swoim” z końcem 2012 r. Wymienione czynniki mogą mieć niekorzystny wpływ na sytuację na warszawskim rynku nieruchomości.

W 2013 r. i w następnych latach zakłada się powolną odbudowę wpływów z tego podatku z kilkuletnią perspektywą osiągnięcia przez nie poziomu zbliżonego do zanotowanego w okresie systematycznych wzrostów tych dochodów. Prognozowana dodatnia dynamika tych dochodów w 2013 r. i w następnych latach będzie głównie pochodną stopniowej poprawy ogólnej koniunktury w gospodarce i w ślad za tym zwiększenia aktywności transakcyjnej podmiotów, w tym na rynku nieruchomości.

Dynamikę prognozowanych dochodów z tego podatku na 2013 r. uzależnia się od sytuacji makroekonomicznej mierzonej przewidywanym tempem wzrostu nominalnego Produktu Krajowego Brutto.

Dotacje celowe otrzymywane z budżetu państwa planuje się przy założeniu utrzymania ich nominalnego poziomu wynikającego z planu na 2012 r. W przypadku subwencji ogólnej, w tym oświatowej, zakłada się wzrost nominalny tych dochodów wobec planowanych na 2012 r. w granicach 4%-6%, co będzie pochodną zwiększenia globalnej wielkości części oświatowej subwencji ogólnej dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego w 2013 r. Obowiązujące przepisy gwarantują utrzymanie co najmniej nominalnego poziomu środków tytułem subwencji oświatowej w skali kraju z 2012 r.

W zakresie **podatków i opłat lokalnych**, szczególnie podatek od nieruchomości stanowi stabilne źródło dochodów podatkowych. W 2013 r. zakłada się kontynuowanie wzrostowego trendu wpływów z tego podatku i zwiększenie dochodów wobec planowanych w 2012 r. o 3% - 5% , tj. w tempie zbliżonym do notowanego w poprzednich latach. Zakładany wzrost dochodów w 2013 r. – wyższy niż wynikający z przewidywanej inflacji - będzie pochodną:

- kontynuowania dotychczasowej polityki podatkowej polegającej na wykorzystywaniu ograniczonych możliwości, które daje ustawa o podatkach i opłatach lokalnych, poprzez korektę stawek podatkowych w ramach stawek maksymalnych określonych przez Ministra Finansów ,
- poszerzania bazy podatkowej poprzez zwiększanie powierzchni podlegającej opodatkowaniu, w dotychczasowym tempie, co ma odniesienie w szczególności do podatników stanowiących osoby fizyczne w związku z utrzymującym się wzrostowym trendem oddawanych mieszkań do użytkowania w Warszawie i wydawanych pozwoleń na budowę związku z nowymi inwestycjami na rynku mieszkaniowym,
- utrzymywanie na wysokim poziomie ściągalności należności podatkowych m.in. poprzez podejmowanie czynności w celu windykacji zaległości podatkowych.

Prognozę dochodów z **podatku od środków transportowych na 2013 r.** ustalono w oparciu o przewidywane wykonanie tych dochodów w 2012 roku oraz prognozę zmiany w bazie podatkowej. Zakłada się trochę niższy poziom wielkości dochodów z tego podatku wobec ich przewidywanego wykonania w br.

Dochody z gospodarowania mieniem m.st. Warszawy obejmują w szczególności wpływy z najmu i dzierżawy mienia, opłaty za zarząd, użytkowanie wieczyste nieruchomości, dywidendę od spółek. Prognoza tej kategorii dochodów uwzględnia możliwości, jakie stwarza aktualizowany Wieloletni Program Gospodarowania Zasobem Lokalowym m.st. Warszawy i stanowiąca istotny element tego programu realizowana od 2009 r. polityka czynszowa zakładająca m.in. coroczną korektę stawki czynszu podstawowego z tytułu najmu komunalnych lokali mieszkalnych w dzielnicach w stopniu równym średniemu wskaźnikowi wzrostu cen i towarów konsumpcyjnych przy respektowaniu zasad określonych w Zarządzeniu Prezydenta m.st. Warszawy w tej sprawie. Efektem wprowadzenia aktualnych zasad naliczania czynszu z tytułu najmu lokali mieszkalnych jest zwiększenie efektywności zarządzania majątkiem komunalnym w obszarze gospodarowania miejskim zasobem mieszkaniowym. Długofalowe cele uwzględnione w Wieloletnim Programie Gospodarowania Zasobem Lokalowym m.st. Warszawy sprzyjają wzrostowi wpływów, ponieważ przyczyniają się do zwiększenia powierzchni mieszkaniowej objętej najmem, m.in. poprzez zwiększanie zasobu mieszkaniowego o nowo wybudowane lokale komunalne, jak też do wzrostu stawek w wyniku

podnoszenia standardu oferowanych lokali. Aktualnie trwają prace nad aktualizacją Programu na 2013 r. i na kolejne lata.

Przewiduje się, że w 2013 r. możliwy jest 2% - 3% wzrost dochodów z tytułu najmu i dzierżawy w stosunku do wykonanych w 2012 r., głównie jako skutek zakładanej korekty stawek czynszu z tytułu najmu komunalnych lokali mieszkalnych i użytkowych i poprawy ściągальności należności w tym zakresie.

Poziom planowanych na 2013 r. dochodów z opłat rocznych i z pierwszej opłaty z tytułu użytkowania wieczystego wynika z zawartych przez Miasto w latach poprzednich i planowanych do podpisania w 2013 r. nowych umów cywilno-prawnych w formie aktów notarialnych o oddanie w wieczyste użytkowanie gruntów przy uwzględnieniu zakładanego wskaźnika ściągальności należności budżetowych z tego tytułu na podstawie danych historycznych. Uwzględnia się też skutki finansowe dla dochodów z tego źródła na 2013 r. podjętych decyzji w sprawie rozłożenia na raty, odroczenia terminu zapłaty, umorzenia opłat rocznych i pierwszej opłaty za użytkowanie wieczyste. W prognozie dochodów z tytułu opłat za użytkowanie wieczyste nieruchomości uwzględniono ewentualny wpływ na poziom tych dochodów nowych zasad aktualizacji opłat rocznych za użytkowanie wieczyste obowiązujących od 9 października 2011 r. w związku z wejściem w życie nowelizacji z dnia 28 lipca 2011 r. ustawy o gospodarce nieruchomościami. Zgodnie ze zmianami w przepisach wydłużeniu - z roku do 3 lat - uległ minimalny okres, jaki musi upłynąć, aby można było dokonać aktualizacji wysokości opłaty. Ponadto, w sytuacji, gdy zaktualizowana opłata będzie przewyższała co najmniej dwukrotnie wysokość dotychczasowej opłaty wprowadzono możliwość rozłożenia jej na części w okresie 3 lat. Nowe zasady stosowane są do podwyżek opłat, które weszły w życie od 1 stycznia 2012 r.

6.2. Dochody majątkowe

6.2.1. Środki na dofinansowanie projektów realizowanych w ramach programów UE

Skuteczne pozyskiwanie przez Miasto środków z UE i z innych źródeł pomocowych tytułem dofinansowania projektów inwestycyjnych pozwala na zwiększenie dynamiki dochodów ogółem w warunkach utrzymywania się obniżonych możliwości dochodowych Miasta na skutek spowolnienia w gospodarce i działania systemowych reguł fiskalnych.

Potencjalne możliwości absorpcji środków z funduszy strukturalnych i z innych źródeł pomocowych w 2013 r. w ramach perspektywy finansowej 2007 – 2013 uwzględnione w Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2012-2033 na podstawie już podpisanych umów o dofinansowanie lub planowanych do podpisania w trakcie br. szacowane są na około 1.090 mln zł. Możliwe do pozyskania środki dotyczą projektów współfinansowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego, Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko i z innych środków pomocowych, w tym z Europejskiego Obszaru Gospodarczego w ramach dwóch instrumentów finansowych: Norweskiego Mechanizmu

Finansowego i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Planowane jest też dofinansowanie z przeznaczeniem na tzw. projekty „miękkie” związane z wydatkami bieżącymi w kwocie około 33 mln zł z Europejskiego Funduszu Społecznego, ze środków programów wspólnotowych ustanawianych przez Komisję Europejską/Radę Unii Europejskiej w postaci wieloletnich lub rocznych programów realizujących cele polityk wspólnotowych (Comenius, INTERREG), z innych źródeł pomocowych, w tym z Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Istotna z punktu widzenia poziomu możliwych do pozyskania środków z UE jest też zdolność absorpcyjna Miasta, tj. zdolność do zapewnienia wkładu własnego tytułem współfinansowania i w związku z koniecznością częściowego prefinansowania, ponieważ środki unijne mają głównie charakter refundacji poniesionych wydatków. Zwiększenie aktywności Miasta począwszy od 2009 r. na rynkach kredytowych i papierów dłużnych ma również na celu wzmocnienie potencjału Warszawy w tym zakresie.

Przewiduje się, że łączne dofinansowanie przyznane Miastu ze środków UE w ramach perspektywy finansowej na lata 2007-2013 wyniesie w latach 2010-2015 około 4 mld zł.

6.2.2. Inne dochody majątkowe

Dochody ze sprzedaży mienia są determinowane stanem koniunktury w gospodarce, w tym przede wszystkim na rynku obrotu nieruchomościami. Obniżone tempo wzrostu gospodarczego w ostatnich latach wpłynęło negatywnie na sytuację na warszawskim rynku nieruchomości. Obserwowany jest silny spadek aktywności transakcyjnej na warszawskim rynku obrotu nieruchomościami, co przekłada się negatywnie na poziom dochodów Miasta pozyskiwanych z tego tytułu. W kolejnych latach poziom dochodów Miasta ze sprzedaży mienia utrzymuje się na porównywalnym poziomie przy istotnym ich obniżeniu w stosunku do okresu sprzed spowolnienia. W dalszym ciągu brak jest oznak trwałej poprawy sytuacji na rynku nieruchomości, o czym świadczą dane za okres pierwszych pięciu miesięcy br., zgodnie z którymi dochody za ten okres w zakresie sprzedaży gruntów pozostają na stosunkowo niskim poziomie i są zbliżone do kwot notowanych w tym samym czasie w ubiegłym roku. Dobre wyniki zanotowano natomiast w przypadku sprzedaży komunalnych lokali mieszkalnych, gdzie podwyższona sprzedaż w bieżącym roku, a co za tym idzie zwiększone wobec ubiegłego roku dochody z tego tytułu, są pozytywnie stymulowane przez zmiany w przepisach wewnętrznych w zakresie zasad obrotu lokalami w ramach komunalnego zasobu mieszkaniowego m.st. Warszawy. Nowe zasady w tej sferze zostały wprowadzone Uchwałą Rady m.st. Warszawy nr. XXIX/615/2011 z dnia 15 grudnia 2011 r. i przewidują liczne ograniczenia dotyczące zbywania lokali komunalnych będących własnością Miasta, jak też zmiany w zakresie zasad udzielania bonifikat idące w kierunku obniżenia wysokości upustów cenowych. Zakłada się, że w warunkach działania nowych przepisów wpływy do kasy Miasta z tego tytułu w 2013 i w latach następnych powinny pozostać na poziomie zbliżonym do uzyskiwanego z tego tytułu w poprzednich latach, ponieważ zwiększeniu

jednostkowej wysokości dochodów osiąganych ze sprzedaży komunalnego lokalu mieszkalnego może towarzyszyć spodziewany spadek zainteresowania najemców nabyciem lokalu mieszkalnego.

W 2013 r. i w kolejnych latach zakładana stopniowa poprawa sytuacji makroekonomicznej powinna przełożyć się na stopniową poprawę sytuacji na rynku obrotu nieruchomościami, jednak prognozy w tym zakresie obarczone są ciągle elementem niepewności.

Miasto będzie nadal prowadziło racjonalną politykę w zakresie gospodarowania majątkiem komunalnym, w tym w zakresie zbywania nieruchomości miejskich, uwzględniając przy wyborze formy wykorzystania majątku kalkulację ekonomiczną oraz długofalowe potrzeby Miasta.

Zmiany w przepisach regulujących w **przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości** polegające na utrzymaniu możliwości wnoszenia przez zainteresowane osoby wniosków o przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności i na likwidacji niektórych bonifikat, pozwolą na zachowanie tego źródła dochodów w 2013 r. i w kolejnych latach oraz na utrzymanie wpływów na poziomie porównywalnym z poprzednim okresem.

7. ZAŁOŻENIA W ZAKRESIE PLANOWANIA WYDATKÓW MIASTA

Wydatki Miasta na 2013 r. prognozowane są w warunkach utrzymywania się ograniczonych możliwości budżetowych w aspekcie finansowym, jak też w związku z konsekwentnie realizowanymi średniookresowymi celami strategicznymi Miasta, w tym głównie programem ograniczania deficytu budżetowego i długu przy założeniu pełnego sfinansowania wydatków „sztywnych” takich jak wpłata do budżetu państwa („janosikowe”), kosztów obsługi długu, potencjalnych kwot spłat udzielonych przez Miasto poręczeń w latach poprzednich oraz zobowiązań wynikających z długofalowych umów na zakup usług komunikacji miejskiej. Konieczna jest więc dalsza konsekwentna racjonalizacja wydatków bieżących, która pozwoli na optymalizowanie środków finansowych przeznaczonych na rozwój przy jednoczesnej dużej skali redukcji deficytu budżetowego założonej na 2013 r. w Wieloletniej Prognozie Finansowej m.st. Warszawy na lata 2012-2033. W tych warunkach uzasadnione jest dalsze prowadzenie działań sprzyjających efektywności wydatków w celu utrzymania stabilności finansowej Miasta w 2013 r. i w latach następnych.

Przewiduje się, że w wyniku kontynuowanych działań efektywnościowych i racjonalizujących wydatki Miasta ogółem w 2013 r. zostaną ograniczone w stosunku do planowanych w roku bieżącym przy pełnym zabezpieczeniu finansowym wydatków na tzw. „janosikowe” i obsługę komunikacji publicznej (2,4 mld zł, tj. wzrost wobec planu na 2012 r. o około 3%).

7.1. Założenia dotyczące wydatków bieżących

W związku z ograniczonymi możliwościami budżetowymi Miasta wynikającymi w szczególności z dużej skali redukcji deficytu budżetowego oraz utrzymywaniem się niepewności w kształtowaniu się zewnętrznych i wewnętrznych uwarunkowań funkcjonowania Miasta, w 2013 r. i w latach następnych będzie kontynuowane racjonalizowanie wydatków bieżących.

Potrzeba dalszego utrzymania wzmocnionej kontroli nad wydatkami poprzez ściślejsze powiązanie wzrostu wydatków bieżących z dynamiką dochodów bieżących jest warunkowana również koniecznością respektowania nowych reguł ostrożnościowych w ustawie o finansach publicznych.

Priorytetem w zakresie planowania wydatków bieżących będzie zapewnienie prawidłowego funkcjonowania obiektów i urządzeń miejskiej infrastruktury technicznej i społecznej oraz zaspokojenie bieżących potrzeb w związku z realizacją zadań Miasta jako gminy i powiatu, w tym zadań powierzonych do realizacji dzielnicom przy uwzględnieniu zwiększenia ich kompetencji w warunkach konsekwentnej racjonalizacji wydatków bieżących.

W ramach wydatków bieżących na 2013 r. uwzględnione zostaną przede wszystkim wydatki zdeterminowane w szczególności:

- wydatkami z tytułu obligatoryjnej wpłaty do budżetu państwa z przeznaczeniem na część równoważącą subwencji ogólnej dla gmin i powiatów („janosikowe”),
- wydatkami z tytułu obsługi długu w związku z zaciągniętymi w poprzednich latach i planowanymi do podjęcia w 2013 r. długoterminowymi zobowiązaniami z tytułu kredytów i pożyczek oraz wyemitowanych papierów wartościowych, jak też potencjalnych spłat z tytułu udzielonych przez Miasto poręczeń i gwarancji,
- wydatkami tytułem odszkodowań za nieruchomości warszawskie przejęte w latach poprzednich, w tym wynikające z dekretu z dnia 26 października 1945 r. w związku z art. 215 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, odszkodowaniami za nieruchomości przejęte pod drogi publiczne przed 1999 r. na podstawie art. 73 ustawy z dnia 13 października 1998 r. Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną oraz na podstawie art. 98 ustawy o gospodarce nieruchomościami, odszkodowaniami w związku z roszczeniami właścicieli nieruchomości na skutek uchwalenia lub zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w związku z art.36 ust. 1 pkt. 1, art. 36 ust.1 pkt. 2, art. 36 ust. 3,5 i art. 37 ust. 3 i 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. ,
- wydatkami stanowiącymi przedsięwzięcia wieloletnie, które zostały uwzględnione w Wieloletniej Prognozie Finansowej m.st. Warszawy na lata 2012-2033 w części dotyczącej 2013 r.,

- wydatkami w związku z przekazanymi w br. i planowanymi do przekazania w przyszłym roku do użytkowania i do bieżącego utrzymania inwestycjami, w tym w szczególności w zakresie infrastruktury transportowej oraz w obszarze oświaty, kultury.

Wydatki bieżące zostaną ustalone przy generalnym założeniu utrzymania dotychczasowego zakresu i poziomu usług publicznych świadczonych przez Miasto na rzecz mieszkańców. **Obniżenie możliwości finansowych budżetu ze względu na ograniczone dochody wymaga od dysponentów zwiększania efektywności gospodarowania środkami publicznymi, w szczególności w obszarach, które generują najwyższe koszty bieżące. Konieczne będzie utrzymanie zwiększonej dyscypliny budżetowej w zakresie tej kategorii wydatków, m.in. poprzez rygorystyczne respektowanie zasady oszczędności zdefiniowanej w ustawie o finansach publicznych jako uzyskiwanie najlepszych efektów z danych nakładów.**

7.1.1. Główne zadania w zakresie bieżącej działalności Miasta

7.1.1.1. w zakresie drogownictwa i komunikacji

Kontynuowane będą działania zmierzające do poprawy stopnia finansowania wydatków związanych z funkcjonowaniem komunikacji miejskiej dochodami pozyskiwanymi w tym zakresie przy dążeniu do doprowadzenia do stanu porównywalnego z innymi dużymi miastami oraz stopniowego powrotu wskaźnika samofinansowania wydatków na transport publiczny do poziomu uzyskiwanego z pierwszych lat ostatniej dekady. Cele te zamierza się uzyskać m.in. poprzez zmiany taryfy biletowej, które zostały rozłożone na kilka kolejnych lat do 2014 r., zapewnienie szerokiego dostępu do biletów, m.in. poprzez rozbudowę sieci biletomatów i promowanie nowych rozwiązań w zakresie sprzedaży biletów (sprzedaż przez Internet), jak też optymalizowanie wydatków związanych z działalnością podmiotów świadczących usługi przewozowe, zwiększenie liczby pasażerów korzystających z komunikacji publicznej, poprawę efektywności windykacji należności za przejazd bez ważnego biletu. Zakończone zostaną działania mające na celu rozszerzenie Strefy Płatnego Parkowania Niestrzeżonego o tereny dzielnic: Woli, Ochoty i Pragi Północ.

Realizacja głównych zadań miejskich z zakresu drogownictwa i komunikacji będzie prowadzona przy uwzględnieniu Strategii Zrównoważonego Rozwoju Systemu Transportowego Warszawy do 2015 roku i na lata kolejne.

Priorytetowym zadaniem, podobnie jak w latach ubiegłych, będzie poprawa bezpieczeństwa ruchu na drogach publicznych Miasta st. Warszawy. W związku z tym planowane jest realizowanie takich zadań jak:

- prowadzenie prac remontowych dróg, mostów oraz sygnalizacji świetlnej i urządzeń bezpieczeństwa ruchu, z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych,
- remont kładek dla pieszych, budowa i wymiana wind i podnośników dla niepełnosprawnych,
- usprawnianie komunikacji publicznej m.st. Warszawy i obszaru metropolitalnego poprzez zwiększenie priorytetu transportu zbiorowego (wydzielone pasy autobusowe i torowiska tramwajowo-autobusowe),
- rozwój systemu rowerowego, w tym także systemu Warszawskiego Roweru Publicznego,
- uruchomienie Warszawskich Linii Turystycznych (tramwaj wodny, przeprawy promowe, omnibus konny),
- zakończenie budowy i przejęcie do eksploatacji przejścia podziemnego łączącego przystanek kolejowy Ursus Niedźwiadek z parkingiem P+R Ursus Niedźwiadek,
- zapewnienie możliwości dojazdu w powiązaniach wewnętrznych i zewnętrznych poprzez inwestowanie w infrastrukturę oraz realizację nowych połączeń kontynuacja działań związanych z zimowym i letnim oczyszczaniem ulic,
- kontynuacja prac związanych z rozwojem terenów zieleni, którego celem jest zachowanie atrakcyjności i różnorodności przestrzeni miejskiej.

7.1.1.2. w zakresie gospodarki mieszkaniowej

W 2013 r. i w latach następnych realizowane będą cele i zadania wynikające z przygotowywanej obecnie aktualizacji Wieloletniego Programu Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem m.st. Warszawy na lata 2013 – 2017.

Kontynuowane będą wielokierunkowe działania prowadzone w celu zwiększenia efektywności zarządzania komunalnym zasobem mieszkaniowym Miasta zorientowane, m.in. na:

- zwiększenie możliwości zaspokajania potrzeb mieszkaniowych osób oczekujących na wynajęcie lokali socjalnych i zamiennych oraz gospodarstw domowych o niskich dochodach,
- kontynuowanie przyjętej w 2009 r. polityki czynszowej jako elementu wieloletniego Miejskiego Programu Zarządzania Zasobem Komunalnym oraz rozszerzenie zakresu pomocy poprzez zwiększenie możliwości udzielania obniżek najemcom uzyskującym niskie dochody,
- poprawę jakości zarządzania mieszkaniowym zasobem Miasta, w tym poprzez podniesienie jakości działań administratorów oraz sprawny system windykowania należności,
- racjonalizację kosztów utrzymania oraz poprawę stanu technicznego mieszkaniowego zasobu Miasta

7.1.1.3. w zakresie oświaty i edukacji

W 2013 r. kontynuowane będą działania zmierzające do zapewnienia powszechnej dostępności szkół i placówek oświatowych oraz wysokiej jakości kształcenia poprzez stworzenie bogatej oferty edukacyjnej, nowoczesnej bazy dydaktycznej odpowiadającej określonym standardom i doskonalenie kadry pedagogicznej. Podejmowane będą działania zmierzające do pozyskania środków zewnętrznych na finansowanie warszawskiej edukacji, w tym w szczególności środków pochodzących z dotacji z budżetu państwa oraz środków unijnych.

Pomimo ograniczenia możliwości budżetowych Miasta na skutek spowolnienia zakłada się pełną realizację podstawowych zadań wynikających z polityki edukacyjnej, tak by wysokie standardy odnoszące się do jakości kształcenia w sferze oświaty w Warszawie na tle kraju mogły być podtrzymane.

W związku ze zmniejszeniem możliwości budżetowych Miasta kontynuowane będą działania mające na celu optymalizację ponoszonych kosztów, m.in. poprzez:

- racjonalizację sieci szkolnej,
- ograniczenie występowania „mało-licznych” oddziałów w przypadkach, gdy ich koszt działalności w przeliczeniu na ucznia będzie wyższy od wynikającego ze standardu przyjętego w budżecie,
- ograniczenie kosztów niezwiązanych bezpośrednio z procesem dydaktyczno-wychowawczym, takich jak koszty sprzątania, przygotowywania posiłków, nadzoru nad posiadaniem przez szkoły majątkiem, na rzecz wydatków ukierunkowanych bezpośrednio na ucznia (np. innowacyjne projekty edukacyjne),
- projekty oszczędnościowe w zakresie optymalizowania kosztów energii, takie jak modernizacje oświetlenia, termomodernizacje, modernizacje ogrzewania.

Działania w obszarze oświaty i edukacji podejmowane będą w pięciu podstawowych obszarach polityki edukacyjnej, z uwzględnieniem wymienionych poniżej priorytetów.

I. Edukacja i wspieranie rozwoju małego dziecka, gdzie priorytetowo traktowane będą:

- zapewnienie wszystkim 5-latkom edukacji przedszkolnej,
- tworzenie nowych miejsc przedszkolnych zarówno w przedszkolach, jak i oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych,
- rozbudowa infrastruktury przedszkolnej, zwłaszcza w dzielnicach Warszawy o najwyższej liczbie zamieszkiwania ludzi młodych, a także propagowanie innych alternatywnych form wychowania przedszkolnego,
- zapewnienie dzieciom o specjalnych potrzebach edukacyjnych i wychowujących się w trudnych warunkach rodzinnych pomocy poradni psychologiczno-pedagogicznej udzielanej w poradniach, szkołach, przedszkolach i placówkach,

- organizacja konkursów ofert dla organizacji pozarządowych na realizację programów wychowawczo-edukacyjnych we współpracy z przedszkolami,
- promowanie i upowszechnianie nowatorskich rozwiązań w wychowaniu przedszkolnym,
- objęcie najmłodszych, niepełnosprawnych dzieci wczesnym wspomaganie rozwoju.

II. Edukacja szkolna, gdzie działania będą ukierunkowane w szczególności na:

- rozbudowę i remonty infrastruktury szkolnej, zwłaszcza w dzielnicach Warszawy o najwyższej liczbie zamieszkiwania ludzi młodych,
- finansowanie innowacyjnych projektów edukacyjnych, wykraczających poza klasowo-lekcyjną pracę szkoły, w tym Warszawskich Inicjatyw Edukacyjnych,
- organizowanie międzyszkolnych zajęć pozalekcyjnych, ukierunkowanych na rozwijanie uzdolnień uczniów lub specjalne potrzeby edukacyjne,
- rozwój miejskiego systemu stypendialnego,
- współdziałanie z uczelniami w rozwoju utalentowanych uczniów,
- dotowanie programów organizacji pozarządowych opiekujących się uzdolnioną młodzieżą oraz uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych,
- rozwijanie systemowej opieki psychologiczno-pedagogicznej w szkołach,
- zapewnienie szkołom warunków do jak najpełniejszej realizacji orzeczeń o specjalnych potrzebach edukacyjnych, a także monitoring realizowania zaleceń z orzeczeń w poradniach psychologiczno-pedagogicznych lub w innych przygotowanych do tego placówkach,
- rozwijanie systemu kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi obejmującego jednostki specjalne i integracyjne, a także nauczanie włączające,
- podnoszenie standardów bezpieczeństwa przebywania w szkole i placówkach oświatowych,
- rozwój poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego.
- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i segregacji dzieci i młodzieży,
- rozwijanie współpracy międzynarodowej szkół z wykorzystaniem Europejskiego Domu Spotkań Młodzieży.

III. Edukacja dla rynku pracy, gdzie działania będą obejmowały w szczególności:

- podniesienie jakości kształcenia zawodowego, w tym poprzez dalszą modernizację bazy techno-dydaktycznej szkolnictwa zawodowego,
- dostosowywanie oferty edukacyjnej do zmieniających się potrzeb gospodarki oraz rynku pracy na podstawie prognoz popytu na pracę w skali aglomeracji warszawskiej, województwa mazowieckiego oraz w wymiarze krajowym,
- poszerzanie oferty edukacyjnej szkół dla dorosłych, w tym uruchomienie nowych kierunków kształcenia,
- kontynuowanie akcji informacyjnych i promocyjnych szkolnictwa zawodowego,

- organizowanie zintegrowanych szkoleń merytoryczno-metodycznych dla nauczycieli szkół zawodowych,
- włączenie organizacji pracodawców w proces kształcenia zawodowego w ramach podpisywanych porozumień, w tym w zakresie objęcia patronatem szkół zawodowych, ewentualnie poszczególnych klas (zawodów, specjalności),
- kontynuowanie systemowej współpracy z uczelniami,
- rozwijanie doradztwa zawodowego,
- zwiększenie wsparcia dla uczniów niepełnosprawnych i niedostosowanych społecznie poprzez dobre przygotowanie ich do znalezienia zatrudnienia na rynku pracy.

IV. Edukacja poza szkołą, gdzie jako pierwszoplanowe traktowane będą:

- funkcjonowanie Centrum Nauki Kopernik jako kluczowej i innowacyjnej placówki prowadzącej działania na rzecz uczniów warszawskich szkół polegające na rozbudzaniu i promowaniu zainteresowań naukowych,
- rozwój oferty ogólnomiejskich placówek edukacji pozaszkolnej,
- realizacja Warszawskiego Programu Edukacji Kulturalnej,
- prowadzenie zajęć sportowych i rekreacyjnych w ramach akcji „Lato w mieście” i „Zima w mieście”,
- prowadzenie akcji zamiejscowego wypoczynku wakacyjnego, zielonych szkół oraz działalności zamiejscowych specjalistycznych placówek oświatowych,
- angażowanie organizacji pozarządowych do realizacji zajęć pozaszkolnych rozwijających zainteresowania naukowe dzieci i młodzieży,
- rozwój edukacji kulturalnej oraz sportu młodzieżowego, rekreacji i turystyki młodzieżowej.

V. Rozwój nauczycieli i kadr oświatowych, gdzie działania będą nakierowane przede wszystkim na:

- wspieranie rozwoju innowacji edukacyjnych i społecznych, w tym w szczególności w oparciu o Warszawskie Centrum Innowacji Edukacyjno-Społecznych i Szkoleń,
- realizacja systemowych programów doskonalenia zawodowego dyrektorów szkół i placówek, w tym w zakresie zarządzania, wychowania, zarządzania kryzysowego,
- wspomaganie udziału dyrektorów szkół warszawskich w ogólnopolskich projektach integrujących środowisko kadr zarządzających oświaty.
- wspieranie dyrektorów warszawskich szkół w europejskiej i międzynarodowej współpracy edukacyjnej.
- rozwijanie współpracy z uczelniami.

Planowane jest kontynuowanie programów restrukturyzacyjnych kosztów utrzymania szkół i placówek oświatowych w Mieście. Opracowane zostaną jednolite wytyczne dotyczące organizacji roku szkolnego 2012/2013, a ustalenie wydatków na oświatę w 2013 r. nastąpi w oparciu o jednolity w skali Miasta standard wydatków bieżących w przeliczeniu na jedno dziecko/ucznia uczęszczającego do placówek edukacyjnych. Aktualna pozostanie przyjęta w poprzednim okresie zasada, iż o ostatecznej wysokości środków na poszczególne zadania i jednostki decydować będą bezpośrednio Zarządy Dzielnic.

7.1.1.4. w zakresie bezpieczeństwa

Poprawa bezpieczeństwa i porządku publicznego stanowić będzie zadanie priorytetowe Miasta. Cel ten planuje się osiągnąć ściśle współdziałając z lokalnymi społecznościami, służbami, inspekcjami, strażami oraz służbami miejskimi i podmiotami administracji rządowej. Zadania o charakterze cyklicznym będą obejmować:

- wspieranie działań Policji,
- prawidłowe funkcjonowanie monitoringu wizyjnego przy współpracy z Policją i służbami miejskimi,
- realizację programów prewencyjnych wynikających z Warszawskiego Programu Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego uchwalonego 23.10.2008 r., prowadzenie programów „Bezpieczne życie”, „Bądź bezpieczny w mieście”, „Poznajmy się bliżej”, „Bezpieczne osiedle”, realizację Koncepcji poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym na terenie m.st. Warszawy, organizowanie i realizowanie nowych inicjatyw służących poprawie bezpieczeństwa,
- zarządzanie kryzysowe, w tym zabezpieczenie realizacji umów związanych z działaniami kryzysowymi, organizacja Systemu Zarządzania Kryzysowego m.st. Warszawy, wsparcie służb ratowniczych i porządkowych w usuwaniu skutków zdarzeń stwarzających duże zagrożenie dla życia, zdrowia lub środowiska oraz mających znamiona sytuacji kryzysowej, a także szkolenia specjalistyczne,
- obrona cywilna - organizowanie i koordynowanie szkoleń oraz ćwiczeń z zakresu obrony cywilnej, w tym organizowanie szkoleń dla mieszkańców Warszawy, utrzymanie i konserwacje systemu alarmowania.

W związku z koniecznością wprowadzenia ograniczeń budżetowych, przewiduje się przewartościowanie planowanych wydatków w 2013 r. i w kolejnych latach skupiając się głównie na wydatkach bieżących i zakupach inwestycyjnych mających istotny wpływ na utrzymanie porządku publicznego i bezpieczeństwa mieszkańców Warszawy.

7.1.1.5. w zakresie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego

Do zadań priorytetowych w zakresie funkcjonowania i finansowania działalności kulturalnej w m.st. Warszawa należą:

- wypełnienie ustawowych zobowiązań organizatora wobec miejskich instytucji kultury oraz współfinansowanie Biblioteki m.st. Warszawy w zakresie zadań biblioteki powiatowej,
- współpraca z samorządowymi i państwowymi instytucjami kultury,
- współpraca z organizacjami pozarządowymi.

Zadania priorytetowe zostaną oparte w szczególności na kluczowych obszarach Programu Rozwoju Kultury (PRK) do roku 2020.

W 2013 r. będą realizowane zadania w następujących obszarach zgodnych z PRK 2020:

Obszar LUDZIE :

- rozwijanie kompetencji kulturowych warszawiaków poprzez edukację kulturalną i animację kulturalną, (we współpracy z Biurem Edukacji), prowadzenie systemu informacji o działalności z zakresu edukacji kulturalnej, jaką realizują placówki stołeczne i organizacje pozarządowe dla mieszkańców m. st. Warszawy,
- wspieranie aktywnego uczestnictwa mieszkańców Warszawy w kulturze, w tym także w zakresie działań lokalnych,
- realizacja projektu Programu Miejskiego „Warszawa Przyjazna Seniorom”,
- wspieranie aktywnego uczestnictwa mieszkańców Warszawy w międzynarodowych wydarzeniach np. poprzez rozszerzenie oferty pobytów rezydencyjnych artystów zagranicznych i uczestników wizyt studyjnych oraz tworzenie przestrzeni do ich spotkań z mieszkańcami Warszawy, poprzez organizację wspólnych międzynarodowych wydarzeń artystycznych ze szczególnym uwzględnieniem miast partnerskich – Kijów, Wilno, Moskwa, Paryż.

Obszar KREACJA :

- wspieranie różnorodności i niezależności artystycznej, powstawania nowych dzieł i organizowania kulturotwórczych wydarzeń (stypendia i współpraca z NGOs), w tym projektów ryzykownych i eksperymentalnych,
- wspieranie współpracy zagranicznej warszawskich środowisk twórczych, ze szczególnym uwzględnieniem miast partnerskich Warszawy i miast z krajów Partnerstwa Wschodniego, m.in. Berlin, Duesseldorf, Sztokholm, Paryż, Rzym, Wilno (15-lecie współpracy), Moskwa (20-lecie współpracy),

Kijów, Tbilisi poprzez realizację programu wizyt studyjnych w Warszawie i wydarzeń artystycznych,

- wsparcie rozwoju sektora kreatywnego w Warszawie, m.in. poprzez rozwój platformy internetowej dla sektora kreatywnego oraz realizację projektu ECCL – Europejskie Laboratorium Klastrow Kreatywnych,
- działalność związana z kontynuacją projektów w ramach wspierania różnorodności artystycznej i współpracy zagranicznej warszawskich środowisk twórczych.

Obszar MIEJSCA I PRZESTRZEŃ :

- poprawa stanu infrastruktury kulturalnej oraz dostępności i jakości przestrzeni publicznej,
- prowadzenie działań kulturalnych w obszarach rewitalizowanych w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji m.st. Warszawy,
- kontynuacja programów umożliwiających powstawanie nowych, oryginalnych, powiązanych z otoczeniem, wysokiej jakości artystycznej obiektów sztuki oraz działań w przestrzeni miejskiej.

Obszar WIZERUNEK :

- wypromowanie Warszawy jako miasta kultury i obywateli: z atrakcyjną ofertą kulturalną, ciekawym dorobkiem kulturalnym oraz pełną nowymi możliwościami artystycznymi – poprzez organizację rezydencji i wizyt studyjnych dla uczestników reprezentujących różne dziedziny kultury oraz dziennikarzy, miasta współpracującego z obywatelami (działania związane z czytelnictwem, w tym kiermasz książki na Mariensztacie),
- wypromowanie Warszawy jako miasta wielokulturowego – poprzez kontynuację programu skierowanego do mniejszości kulturowych Warszawy (kontynuacja prac nad Warszawskim Centrum Wielokulturowym),
- włączenie artystów, projektantów, organizatorów kultury, społeczników, a także wydarzeń i zjawisk kultury oraz mediów do budowania wizerunku Warszawy – miasta kultury i obywateli,
- nagrody m.st. Warszawy - Warsaw Grand Prix w ramach Warszawskiego Festiwalu Filmowego, Nagroda Literacka m.st. Warszawy, Nagroda im. Ryszarda Kapuścińskiego, Warszawska Premiera Literacka, Feliksy - nagroda teatralna przyznawana dla aktorów i reżyserów teatralnych działających w warszawskich teatrach, Fryderyki nagrody muzyczne przyznawane przez Akademię Fonograficzną,
- festiwale: teatralne, muzyczne, interdyscyplinarne itp.,
- promocja oferty kulturalnej Warszawy,

- utrzymanie i dalszy rozwój zintegrowanego miejskiego systemu informacji kulturalnej, podniesienie dostępności oferty kulturalnej, w tym dla osób niepełnosprawnych.

Obszar TOŻSAMOŚĆ :

- budowanie poczucia odpowiedzialności, zainteresowania miejscem zamieszkania poprzez projekty artystyczne i społeczno-kulturalne,
- wspieranie projektów międzykulturowych i działania związane z promocją dialogu międzykulturowego w ramach realizacji programu Warszawa różnorodna (upowszechnianie postaw antydyskryminacyjnych w różnych obszarach życia społecznego i kulturalnego),
- wspieranie inicjatyw upowszechniających dorobek dziedzictwa kulturowego Warszawy i popularyzujących wiedzę o Warszawie (w tym rocznice, jubileusze twórców i instytucji związanych z Warszawą, m.in. Rok Lutosławskiego, 150-lecie wybuchu Powstania Styczniowego, 70-lecie powstania w getcie:)
- włączenie współczesnych aspektów dziedzictwa kulturowego do budowania tożsamości,
- nazewnictwo ulic: kontynuacja prac nad opracowaniem i wydaniem katalogu ulic.

Obszar ZARZĄDZANIE :

- modernizacja funkcjonowania instytucji kultury zgodnie z wprowadzonymi zmianami legislacyjnymi, racjonalizacja wydatków (wspieranie działań mających na celu optymalizację wydatków w zakresie kosztów stałych),
- opracowanie diagnozy dotyczącej rozmieszczania i funkcjonowania bibliotek publicznych, dla których Miasto jest organizatorem.

Działania w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego będą ukierunkowane na realizację Programu opieki nad zabytkami, w ramach którego pierwszoplanowe zadania będą stanowić:

- zarządzanie obszarem Światowego Dziedzictwa i Pomnikiem Historii, wdrażanie Planu Zarządzania Miejscem Światowego Dziedzictwa Kulturalnego oraz jej Strefą Buforową, a także Pomnikiem Historii, w tym aspektem ich monitorowania, monitorowanie zmian w stosunku do raportu opracowanego w 2005 r. i planu zarządzania. Konieczne będzie wprowadzenie rozwiązań wynikających z zapisów planu ochrony. Wdrożenie go jako dokumentu mającego na celu wprowadzenie równowagi pomiędzy ochroną konserwatorską, rozwojem tej części Miasta oraz uwarunkowaniami społecznymi,

- zapewnienie opieki nad zabytkami, za które odpowiedzialne są władze m.st. Warszawy w ramach opracowywanych dokumentów programowych, strategicznych i planistycznych, propagowanie wiedzy o dziedzictwie kulturowym Miasta poprzez jej udostępnianie w formie dokumentacji i publikacji, w tym multimedialnej,
- kontynuowanie publikacji Atlasu ulic i placów,
- przygotowywanie wytycznych konserwatorskich do obszarów ochrony konserwatorskiej, co umożliwi określenie zakresów ochrony zabytków,
- opracowywanie wytycznych do miejskich przestrzeni publicznych, ponieważ przygotowywane projekty rewitalizacji zabytkowych parków, ulic i placów lub konkursy architektoniczne przez zarządzających tymi przestrzeniami muszą uwzględniać uwarunkowania konserwatorskie,
- prowadzenie prac konserwatorskich przy obiektach wpisanych do rejestru, przy obiektach będących własnością Miasta w celu poprawy stanu technicznego zagrożonych lub cennych obiektów zabytkowych na terenie Warszawy stanowiących tzw. mienie niechciane (gł. mała architektura w pasach drogowych),
- prowadzenie spraw związanych z wpisem Starego Miasta na Listę Światowego Dziedzictwa Naturalnego i Kulturalnego UNESCO,
- kontynuowanie Kolorystyki fasad Traktu Królewskiego, co ma na celu podejmowanie właściwych decyzji w trakcie prac konserwatorskich i remontowych podnoszących estetykę Miasta oraz uzyskanie wiedzy o historii Miasta i następnie przekazanie jej mieszkańcom poprzez publikację,
- prowadzenie prac badawczych piwnic staromiejskich mające na celu określenie stanu mykologiczno-wilgociowego, co będzie podstawą podjęcia działań zmierzających do poprawy stanu technicznego zabytkowych kamienic,
- prowadzenie spraw związanych z tworzeniem parków kulturowych,
- wdrożenie ochrony i zarządzania Wilanowskiego Parku Kulturowego,
- prace nad utworzeniem Parku Kulturowego XIX – wiecznej Twierdzy Warszawa,
- programy promujące ochronę dziedzictwa kulturowego poprzez szeroko pojętą społeczną opiekę nad zabytkami i edukację,
- prowadzenie interwencyjnych ratowniczych badań archeologicznych.
- badania archeologiczno-architektoniczne na Placu Teatralnym w Warszawie.
- monitoring obiektów zagrożonych,
- podejmowanie działań w celu pozyskania funduszy Unii Europejskiej,
- utrzymywanie współpracy z wiodącymi ośrodkami europejskimi w ochronie i konserwacji zabytków – wymiana merytorycznych współpracowników z Bergen, Berlina, Lwowa, Pragi, Wiednia, Oslo, Wilna i innymi miastami a także z English Heritage, Organizacją Miast Światowego Dziedzictwa, Stowarzyszeniem Znaczących Cmentarzy w Europie (ASCE) i Stowarzyszeniem Europejskich Miast Historycznych,

w celu tworzenia standardów ochrony i opieki nad zabytkami przez samorządy lokalne. Przygotowanie współpracy w ramach sekretariatu Organizacji Miast Światowego Dziedzictwa Europy Środkowej i Wschodniej.

7.1.1.6. w zakresie kultury fizycznej i sportu

Do priorytetowych zadań realizowanych w tym obszarze należeć będą w szczególności:

- szkolenia i współzawodnictwo sportowe, szczególnie dzieci i młodzieży w różnych kategoriach wiekowych obejmujące również:
 - współzawodnictwo sportowe młodzieży szkolnej i akademickiej,
 - przygotowania i udział warszawskich drużyn w rozgrywkach ligowych.
- utrzymanie obiektów sportowo – rekreacyjnych,
- podnoszenie sprawności fizycznej mieszkańców, obejmujące m.in.:
 - realizację programów, takich jak:
 - „Senior – starszy sprawniejszy”,
 - „Program zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży”,
 - „Od zabawy do sportu”,
 - „Ścieżki biegowe i zajęcia z nordic walking”,
 - „Boiska wielofunkcyjne – SYRENKI” ,
 - imprezy rekreacyjno-sportowe adresowane do mieszkańców miasta, takie jak:
 - festyny i imprezy o charakterze rodzinnym,
 - ogólnodostępne imprezy biegowe,
 - amatorskie turnieje w grach zespołowych oraz inne turnieje dla amatorów.

7.1.1.7. w zakresie opieki społecznej

W ramach zadań **z zakresu pomocy społecznej** realizowanych przy pomocy ośrodków pomocy społecznej w dzielnicach oraz Warszawskiego Centrum Pomocy Rodzinie i jednostek przez nie nadzorowanych, a także Urzędu Pracy, Zespołu Żłobków i innych jednostek **priorytetowa będzie realizacja celów** określonych w programach operacyjnych, wynikających ze Społecznej Strategii Warszawy – Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych m. st. Warszawy, a w szczególności:

1. Program „Rodzina”

1.1. Tworzenie przyjaznych warunków dla życia i rozwoju rodziny m. in. poprzez realizację Programu „Rodzina” w tym:

- otwarcie przestrzeni publicznej i rozbudowę infrastruktury społecznej zgodnie z potrzebami rodziny, m.in. rozwijanie Warszawskich klubów dla Rodzin, działania na rzecz rodzin wielodzietnych, działania integracyjne dla cudzoziemców, podejmowanie działań promocyjnych i informacyjnych,

- podnoszenie kompetencji rodziny między innymi poprzez prowadzenie działań psychologiczno – pedagogicznych i specjalistycznego poradnictwa rodzinnego,
- działania zwiększające udział rodzin z dziećmi w korzystaniu z miejskich zasobów edukacyjno – kulturalnych,
- zwiększenie liczby miejsc w żłobkach i rozwój różnorodnych form opieki nad dzieckiem do lat trzech – kluby dziecięce, opiekun dzienny,
- świadczenie zintegrowanej oferty usług w ramach lokalnego systemu wsparcia - realizacja programów z zakresu wsparcia osób i rodzin zagrożonych marginalizacją: organizacja specjalistycznego wsparcia dla osób i rodzin bezradnych w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, asysta rodzinna (wspieranie działań na rzecz kształtowania umiejętności ekonomicznych rodzin niezamożnych, podejmowanie działań profilaktycznych dotyczących organizacji opieki nad małym dzieckiem), rozwijanie działań pedagogów ulicy oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego, zwiększenie pomocy najuboższym mieszkańcom Warszawy w zakresie środków przeznaczonych na zasiłki celowe w związku ze znacznym wzrostem kosztów utrzymania,
- zorganizowanie kompleksowego systemu rodzinnej oraz instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz reintegracja rodzin: prowadzenie całodobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej, działania dotyczące zapewnienia opieki zastępczej nad dziećmi pozbawionymi opieki rodzicielskiej.

1.2. W ramach realizacji zadań ustawowych prowadzone będzie:

- przygotowanie i realizacja Programu Wspierania Rodziny m.st. Warszawy na lata 2013-2016, a w szczególności:
- organizacja szkoleń dla asystentów rodziny oraz pracowników socjalnych w zakresie prowadzenia pracy z rodzinami przeżywającymi trudności opiekuńczo-wychowawcze,
- rozwój poradnictwa specjalistycznego i innych form wsparcia (rodziny wspierające) na rzecz rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze,
- wspieranie tworzenia lokalnych systemów wsparcia w Dzielnicach.

2. Warszawski Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych

2.1. Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych i ich rodzin m. in. poprzez:

- wspieranie w osiągnięciu samodzielności i niezależnego funkcjonowania udzielane w różnych formach warsztatów, poradnictwa, doradztwa oraz asysty, treningów i szkoleń,
- przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu, wdrażanie nowoczesnych technologii zwiększających szanse rozwoju zawodowego i aktywizacji społecznej osób niepełnosprawnych.

2.2. Zapewnienie wsparcia osobom niepełnosprawnym w społeczności lokalnej poprzez m. in.:

- rozwój usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych,
- prowadzenie dziennych ośrodków wsparcia i mieszkań chronionych,
- znoszenie barier w dostępie do pełnego uczestnictwa w kulturalnym i społecznym życiu Miasta.

3. Program „Warszawa przyjazna seniorom”

3.1. Tworzenie warunków w środowisku lokalnym do godnego życia seniorów i budowania pozytywnego wizerunku seniora w świadomości społecznej poprzez realizację Programu „Warszawa Przyjazna Seniorom”, w tym:

- podejmowanie działań promocyjnych i informacyjnych, promujących wizerunek osób starszych m.in. poprzez stworzenie Centrum Integracji Seniorów;
- uwzględnianie w placówkach miejskich ofert dla seniorów,
- sprostanie zwiększonemu zapotrzebowaniu na usługi opiekuńcze z powodu starzenia się mieszkańców Warszawy,
- realizacja programów na rzecz zapobiegania wykluczeniu i izolacji osób starszych, poprzez: wspieranie organizacji kombatanckich, rozwój Uniwersytetów III Wiek, lokalnych klubów i ośrodków wsparcia dla seniorów oraz działań o charakterze samopomocowym, wspieranie działań promujących pozytywny wizerunek osób starszych, wspieranie działań kształtujących i rozwijających więzi międzypokoleniowe, wspieranie programów szkoleń opiekunów osób starszych, w tym wolontariatu na rzecz osób starszych.

4. Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

4.1. Ograniczenie występowania negatywnych zjawisk, będących następstwem nadużywania oraz uzależnienia od alkoholu i innych środków psychoaktywnych, m.in. poprzez:

- działania profilaktyczne i edukacyjno – informacyjne skierowane do młodzieży, młodych dorosłych i osób podejmujących ryzykowne zachowania,
- pomoc psychospołeczną i prawną w formie prowadzenia specjalistycznego poradnictwa rodzinnego, asysty rodzinnej i działań psychologiczno – pedagogicznych, poradni internetowej, publikacje w specjalistycznych czasopismach i innych mediach,
- zwiększenie dostępności i podniesienie standardu terapii poprzez zakup usług zdrowotnych realizację programów psychoterapii uzależnień, uwzględniających specjalne potrzeby osób z niepełnosprawnościami sensorycznymi (deficyty słuchu i wzroku),

- działania wspierające personel domów pomocy społecznej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych mieszkańców placówek.

4.2 Działania wspierające aktywizację społeczno zawodową osób uzależnionych w procesie zdrowienia.

5. Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii

Ograniczenie używania narkotyków oraz związanych z tym problemów społecznych i zdrowotnych m.in. poprzez:

- działania profilaktyczne i informacyjno – edukacyjne prowadzone w miejscach spotkań młodzieży, organizację czasu wolnego oraz działania interwencyjne i pomoc dla eksperymentujących,
- zwiększenie dostępności i podniesienie standardu terapii rehabilitacji poprzez zakup usług zdrowotnych i realizację programów psychoterapii uzależnień,
- ograniczenie ryzyka i redukcję szkód zdrowotnych, wspieranie programów leczenia substytucyjnego,
- wspieranie realizacji programów rehabilitacyjnych w hotelach i schroniskach dla osób uzależnionych i w mieszkaniach readaptacyjnych.

6. Miejski Program Przeciwdziałania Zakażeniom HIV i Działania na Rzecz Osób Żyjących z HIV/AIDS

Zmniejszenie liczby nowych zakażeń HIV oraz poprawa jakości życia osób żyjących z HIV/AIDS i ich bliskich m.in. poprzez:

- działania profilaktyczne, warsztaty edukacyjne w środowiskach młodzieży, szczególnie akademickiej, przejawiającej skłonności do zachowań ryzykownych,
- wspieranie anonimowego testowania na obecność przeciwciał antyHIV,
- wsparcie psychologiczne i socjalne realizowane w mieszkaniach readaptacyjnych.

7. Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy

Ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie oraz tworzenie spójnego, kompleksowego i profesjonalnego systemu skutecznej pomocy osobom, które doznają różnych form przemocy między innymi poprzez:

- działania informacyjno – edukacyjne dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie,
- realizację programów profilaktycznych, w tym w szczególności w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w rodzinach zagrożonych przemocą,
- prowadzenie interwencji i specjalistycznego poradnictwa dla osób doznających przemocy w rodzinie, w tym w szczególności kobiet i dzieci,

- zapewnienie oferty pomocy dla sprawców przemocy w rodzinie, w tym realizację programów pomocy psychologicznej, terapeutycznej i oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych,
- świadczenie przez jednostki pomocy społecznej rodzinom, w których dochodzi do przemocy psychospołecznej i prawnej pomocy, w formie poradnictwa specjalistycznego, pracy asystenta rodzinnego i innych form wsparcia w środowisku lokalnym,
- zwiększenie dostępności i podniesienie standardu usług świadczonych przez ośrodki wsparcia i ośrodki interwencji kryzysowej,
- podnoszenie kompetencji członków zespołów interdyscyplinarnych ds. przeciwdziałania przemocy.

W ramach realizacji pozostałych zadań ustawowych systematycznie realizowane będą:

- różnorodne formy wsparcia dla osób bezdomnych – noclegownie, schroniska, ogrzewalnie, jadłodajnie, łaźnie, pralnie,
- działania związane z wychodzeniem z bezdomności – w tym mieszkania treningowe, streetworking,
- przeciwdziałanie ubóstwu i zwiększenie pomocy dla najuboższych mieszkańców Warszawy,
- realizacja świadczeń rodzinnych i świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego,
- działania pomocowe na rzecz repatriantów i uchodźców.

W 2013 roku przewiduje się przeprowadzenie pierwszego monitoringu Społecznej Strategii oraz opracowanie kilku podstawowych instrumentów realizacji strategii:

- budowanie partnerstw
- modyfikacja zasad wykorzystania przestrzeni publicznej
- rozszerzenie stosowania formuły budżetowania zadaniowego
- społecznie odpowiedzialne kontraktowanie
- społeczny zwrot z inwestycji.

7.1.1.8. w zakresie ochrony zdrowia

Priorytetowe zadania w tym zakresie, zaplanowane na rok 2013 i spójne ze Strategią Rozwoju m.st. Warszawy do 2020 oraz Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2009-2020 i Warszawskim Programem Profilaktyki i Promocji Zdrowia na lata 2012-2016, to:

Programy profilaktyki zdrowotnej realizowane przez zakłady opieki zdrowotnej i w wyszczególnionym zakresie przez organizacje pozarządowe, adresowane do mieszkańców m.st. Warszawy, w tym m.in.:

programy dla dzieci i młodzieży

- Program profilaktyki zdrowotnej w zakresie poprawy stanu zdrowia jamy ustnej dla uczniów klas II szkół podstawowych m.st. Warszawy,
- Program badań przesiewowych słuchu dla uczniów klas I i VI szkół podstawowych na terenie m.st. Warszawy,
- Program zdrowotny w zakresie profilaktyki i korekcji wad postawy dla uczniów klas IV szkół podstawowych na terenie m.st. Warszawy,
- Program profilaktyczny wczesnego wykrywania wad wzroku i zezów dla uczniów klas II szkół podstawowych na terenie m.st. Warszawy,
- Program zdrowotny „Zdrowy uczeń”,
- Profilaktyczny program zdrowotny pn.: „Ocena sprawności i wydolności fizycznej oraz predyspozycji do uprawiania dyscyplin sportowych przez dzieci i młodzież zamieszkałą w m.st. Warszawie”,
- Program zdrowotny „Ocena ryzyka występowania choroby nadciśnieniowej u młodzieży szkolnej pomiędzy 18 a 19 rokiem życia”,
- Program „Zdrowie, Mama i Ja – etap II – Pięcioletni program profilaktyki zakażeń pneumokokowych u dzieci powyżej 24 miesiąca życia, zamieszkałych na terenie m.st. Warszawy, przy zastosowaniu trzynastowalentnej (PCV) szczepionki przeciwko pneumokokom”.

Programy skierowane do przyszłych rodziców

- Program edukacji przedporodowej „Szkoła rodzenia”,

Programy skierowane do osób starszych

- Program szczepień ochronnych przeciwko grypie populacji z grup szczególnego ryzyka (osób od 65 roku życia),
- Program szczepień ochronnych przeciwko grypie dla osób przebywających w zakładach opiekuńczo-leczniczych (ZOL), dla których m.st. Warszawa jest podmiotem tworzącym,
- Program zdrowotny w zakresie opieki nad kombatantami,
- Program szczepień ochronnych przeciwko grypie dla osób bezdomnych przebywających w noclegowniach na terenie m.st. Warszawy.

Programy skierowane do wszystkich grup wiekowych

Współpraca z organizacjami pozarządowymi dotycząca realizacji:

- zadania publicznego w zakresie ochrony i promocji zdrowia na rzecz mieszkańców m.st. Warszawy poprzez wsparcie działań dotyczących opieki nad pacjentami przewlekle chorymi,

- zadania z zakresu ochrony zdrowia dla mieszkańców m.st. Warszawy poprzez wsparcie programów edukacji i promocji zdrowia oraz działań rehabilitacyjnych.

Program promocji zdrowia pn. „Warszawskie Dni Zdrowia”.

W zależności od możliwości budżetowych w roku 2013 zakładana jest zmiana formy organizacyjno-prawnej i przekształcenie w spółki z o.o. podmiotów działających dotychczas w formule prawnej samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej, tj. Szpitala Praskiego i Szpitala Czerniakowskiego.

7.1.1.9. Koszty obsługi długu i wpłata do budżetu państwa

Podstawową pozycję w tym zakresie stanowić będą:

- wydatki na obsługę długu m.st. Warszawy, na które składają się:
 - wydatki z tytułu spłaty odsetek od kredytów, pożyczek i wyemitowanych obligacji na rynku krajowym i zagranicznym,
 - wydatki na prowizje i opłaty bankowe z tytułu udzielanych kredytów i pożyczek oraz pozostałe koszty związane z wcześniejszym, tj. w 2013 r., wykupem euroobligacji wyemitowanych w 2009 r.,
 - wydatki z tytułu przypadających w 2013 r. potencjalnych spłat rat kapitałowych i odsetek z tytułu udzielonych przez Miasto poręczeń. Dotyczy to głównie kredytów zaciągniętych w poprzednich latach i w bieżącym roku przez samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej, dla których Miasto jest podmiotem tworzącym, z przeznaczeniem na restrukturyzację,
- wpłata do budżetu centralnego na zwiększenie części równoważącej subwencji ogólnej dla gmin i powiatów.

7.1.2. Założenia dotyczące wydatków dzielnic

W sferze oświaty i wychowania (dział 801) i edukacyjnej opieki wychowawczej (dział 854) **zakłada się kontynuację procesu racjonalizacji wydatków poprzez ustalanie środków finansowych przeznaczonych do dyspozycji dzielnic w tym obszarze w oparciu o jednolity w skali Miasta standard wydatków bieżących w przeliczeniu na jedno dziecko/ucznia uczęszczającego do placówek oświatowo-wychowawczych ustalony na podstawie liczby uczniów przeliczeniowych.**

W zakresie pozostałych wydatków bieżących zakłada się kontynuację polityki budżetowej polegającej na stopniowym – w zależności od możliwości dochodowych m.st. Warszawy - wyrównywaniu dysproporcji rozwojowych między dzielnicami biorąc pod uwagę wydatki w przeliczeniu na jednego mieszkańca.

Priorytety w zakresie wydatków oraz wewnętrzną strukturę załączników dzielnicowych na 2013 r. wyznaczają – podobnie jak w poprzednim okresie - Zarządy dzielnic.

7.2. Założenia dotyczące wydatków majątkowych

Wydatki majątkowe m.st. Warszawy są planowane w horyzoncie wieloletnim i od 2011 r. – zgodnie z ustawą o finansach publicznych z 2009 r. - stanowią istotny element Wieloletniej Prognozy Finansowej m.st. Warszawy zaktualizowanej na lata 2012-2033. Dokument ten jest na bieżąco weryfikowany w ślad za zmianami wprowadzanymi w budżecie na 2012 r. rzutującymi na następne lata. Wieloletnia Prognoza Finansowa m.st. Warszawy na lata 2012-2033 w części dotyczącej 2013 r. stanowi podstawę planowania wydatków majątkowych Miasta na 2013 r.

Nakłady inwestycyjne wynikające z Wieloletniej Prognozy Finansowej m.st. Warszawy na lata 2012-2014 opiewają na łączną kwotę 8,1 mld zł, z tego na 2013 r. możliwe środki na wydatki majątkowe wynoszą 3,1 mld zł.

Priorytetem w zakresie planowania wydatków majątkowych na przyszły rok będzie zapewnienie środków na realizację inwestycji kontynuowanych (finansowanie zawartych kontraktów na roboty budowlano-montażowe) oraz współfinansowanie projektów realizowanych z wykorzystaniem środków z funduszy Unii Europejskiej.

W związku z koniecznością racjonalizowania wydatków w 2013 r. i w latach następnych, szczególnej analizy będą wymagały skutki finansowe ewentualnego wprowadzania do budżetu Miasta nowych zadań inwestycyjnych.

Podobnie, jak w latach poprzednich, na poziom inwestowania w infrastrukturę techniczną Miasta będą miały wpływ wydatki inwestycyjne zaplanowane przez spółki miejskie, które z własnych środków realizują zadania z zakresu:

- transportu miejskiego,
- rozwoju sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i ciepłowniczej,
- oczyszczania miasta.

Założenia dotyczące wydatków majątkowych zaprezentowane zostały w układzie sfer i obejmują łącznie wydatki ogólnomiejskie i dzielnicowe.

7.2.1. Wydatki inwestycyjne

Zakłada się, że **w ramach inwestycji ogólnomiejskich i dzielnicowych** realizowane będą zadania w następujących obszarach:

7.2.1.1. w zakresie transportu i komunikacji

Celem realizacji przedsięwzięć ujętych w tej sferze jest rozwój infrastruktury transportu publicznego, rozbudowa i usprawnienie układu drogowego oraz systemu

parkowania. W obszarze transportu publicznego podstawowe działania koncentrować się będą na rozszerzeniu sieci metra. W przyszłym roku zaplanowano kontynuację budowy odcinka centralnego II linii metra, łączącego Rondo Daszyńskiego z Dworcem Wileńskim. Prowadzone będą także prace przygotowawcze dla odcinków: zachodniego i wschodniego II linii metra. Kontynuowane będą działania związane z porządkowaniem systemu parkowania poprzez budowę parkingów strategicznych w systemie "Parkuj i Jedź" (Park&Ride). Inwestycja ta przyczyni się do integracji indywidualnej komunikacji samochodowej z miejską komunikacją zbiorową, systematycznego zmniejszenia ruchu samochodów osobowych w ścisłym centrum miasta oraz ograniczenia emisji spalin.

W zakresie rozbudowy i modernizacji sieci drogowo-ulicznej duże znaczenie będą miały takie zadania, jak: budowa ul. Nowolazurowej na odcinku od Al. Jerozolimskich do ul. ks. Juliana Chrościckiego, modernizacja ciągu ulic Marsa - Żołnierska odc. węzeł Marsa-granica miasta - etap I, budowa ul. Wołoskiej na odc. ul. Rostafińskich - ul. Cybernetyki oraz rozbudowa ul. Wybrzeże Helskie wraz z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym.

Ważnym kierunkiem działań będzie także sukcesywny rozwój systemu ścieżek rowerowych, przystosowywanie ulic do wspólnego ruchu pieszych, rowerzystów i pojazdów samochodowych. Ponadto, zaplanowane zostaną środki finansowe na budowę samodzielnych dróg rowerowych. W 2013 roku, w ramach projektu pn. „Warszawski Węzeł Wodno-Rowerowy „Pedałuj i płyń” (Bike & sail) – etap I”, współfinansowanego ze środków UE, będzie realizowana budowa trasy rowerowej na lewym brzegu Wisły w granicach m.st. Warszawy.

W 2013 r. kontynuowane będą ponadto inwestycje dotyczące rozszerzenia strefy płatnego parkowania o nowe obszary oraz budowy sygnalizacji świetlnych.

7.2.1.2. w zakresie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego

W 2013 r. będą kontynuowane działania związane z podniesieniem standardu istniejących placówek teatralnych (modernizacja budynku Teatru Roma w zakresie ppoż), rozwojem obiektów teatralnych (budowa Międzynarodowego Centrum Kultury Nowy Teatr) oraz uatrakcyjnieniem oferty w zakresie obiektów muzealnych. Planowane jest zakończenie budowy Muzeum Warszawskiej Pragi, którego celem jest ochrona i propagowanie dziedzictwa całego obszaru prawobrzeżnej Warszawy oraz wykonanie prac projektowych modernizacji obiektów Muzeum Historycznego m.st. Warszawy przy Rynku Starego Miasta - etap I.

7.2.1.3. w zakresie rekreacji, sportu i turystyki

Zakłada się kontynuację działań związanych z rozwojem infrastruktury w tym obszarze, w szczególności poprzez realizację inwestycji dzielnicowych. W 2013 roku zostaną zaplanowane wydatki, w szczególności, w dzielnicach: Mokotów, Wawer, Włochy.

Dla realizacji tych celów kontynuowana będzie m.in. budowa basenu i sali gimnastycznej przy ul. Niegocińskiej wraz z zagospodarowaniem terenu w Dzielnicy Mokotów oraz budowa zespołu obiektów sportowych w Miedzeszynie w Dzielnicy Wawer.

7.2.1.4. w zakresie bezpieczeństwa publicznego

Głównym priorytetem w tym obszarze będzie kontynuacja działań mających na celu zwiększenie bezpieczeństwa i porządku publicznego. W tym celu, w 2013 r. zaplanowano rozbudowę miejskiego systemu monitoringu. Ponadto, zakłada się zakończenie rewitalizacji zabytkowego budynku po byłej Praskiej Komendzie Straży Pożarnej na terenie Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej nr 5 przy ul. Marcinkowskiego 2.

7.2.1.5. w zakresie ochrony zdrowia i pomocy społecznej

Celem planowanych w 2013 r. działań inwestycyjnych jest sukcesywne podnoszenie standardu usług świadczonych przez podległe Miastu placówki opieki zdrowotnej. W ramach dotacji inwestycyjnych dla miejskich szpitali, przychodni i zakładów opiekuńczo-leczniczych przewiduje się finansowanie prac dokumentacyjnych, robót budowlanych oraz zakupów sprzętu, wyposażenia i aparatury medycznej zapewniającej właściwe diagnozowanie i leczenie pacjentów. W 2013 roku kontynuowana będzie przebudowa, rozbudowa i modernizacja szpitali (Szpital Św. Rodziny, Warszawski Szpital dla Dzieci, Szpital Grochowski, Szpital Czerniakowski, Szpital Praski, Szpital Wolski) oraz modernizacja przychodni specjalistycznych w zakładach leczenia otwartego.

W zakresie pomocy społecznej kontynuowane będą działania mające na celu przede wszystkim dostosowanie domów pomocy społecznej do obowiązujących standardów i przepisów przeciwpożarowych. Dążyć będzie się również do poprawy warunków opieki nad dziećmi poprzez wykonywanie prac modernizacyjnych w domach dziecka.

W 2013 r. zakłada się kontynuację programu obejmującego dostosowanie obiektów do wymagań właściwych dla funkcjonowania żłobków. W jego ramach prowadzone będą prace modernizacyjne w kolejnych lokalizacjach. Kontynuowane będzie także zadanie polegające na adaptacji lokali i obiektów na nowe żłobki.

7.2.1.6. w zakresie zarządzania strukturami samorządowymi

W zakresie administracji publicznej zakłada się poprawę warunków obsługi mieszkańców i funkcjonowania Urzędu. Kontynuowane będą działania mające na celu wprowadzanie nowoczesnych rozwiązań informatycznych, takich jak: elektroniczny obieg dokumentów i program obniżenia kosztów funkcjonowania Urzędu w obszarze obsługi podatków i księgowości wraz z usprawnieniem obsługi mieszkańców w dzielnicach. Ponadto, w 2013 r. planuje się zakończenie adaptacji budynku przy ul. Sandomierskiej 12 na potrzeby Biura Geodezji i Katastru.

7.2.1.7. w zakresie gospodarki komunalnej i ochrony środowiska

Priorytetowym zadaniem jest sukcesywna realizacja programu ochrony przeciwpowodziowej Miasta. W związku z tym planuje się zabezpieczenie środków finansowych na budowę Bramy Przeciwpowodziowej w Porcie Praskim oraz przebudowę istniejących wałów przeciwpowodziowych lewobrzeżnego odcinka rzeki Wisły.

Ponadto, zakłada się kontynuację inwestycji na terenie Miejskiego Ogrodu Zoologicznego, w tym: utworzenie Centrum CITES, które będzie pełniło funkcję centrum przetrzymywania gadów i płazów objętych ochroną gatunkową oraz gatunków niebezpiecznych oraz utworzenie Ośrodka Rehabilitacji Krajowych Ptaków Chronionych "Ptasi Azyl", którego celem będzie stworzenie nowoczesnego obiektu spełniającego normy sanitarne, zapewniającego opiekę nad ptakami w okresie ich kwarantanny. Planuje się także zakończenie budowy obiektu Leśnego Ośrodka Rehabilitacji Zwierząt „Marysieńka” przy ul. Korkowej 170. W wyniku realizacji tej inwestycji zostanie utworzony nowoczesny ośrodek rehabilitacji zwierząt dziko żyjących w celu zapewnienia możliwości ich ratowania oraz przywracania do naturalnego środowiska leśnego. Kontynuowane będą także prace związane z budową Centrum Edukacji Leśnej przy ul. Rydzowej.

W 2013 r. prowadzone będą także prace związane z modernizacją i przebudową lewobrzeżnego bulwaru Wisły na odcinku od mostu Śląsko-Dąbrowskiego do ulicy Bolesć.

Kontynuowany będzie także program związany z rozwojem terenów zielonych, którego celem jest zachowanie atrakcyjności i różnorodności przestrzeni miejskiej, wzbogacanie oferty turystycznej, a także poprawa wizerunku miasta.

Ponadto, w ramach planu wydatków majątkowych na 2013 r. przewiduje się zabezpieczenie środków na podwyższenie kapitału spółki pod firmą Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A.

7.2.1.8. w zakresie oświaty i edukacji

Priorytetem w tej sferze będzie zapewnienie środków finansowych na budowę nowych obiektów oświatowych w najintensywniej rozwijających się dzielnicach Warszawy, w których występują największe potrzeby dotyczące miejsc w przedszkolach i szkołach. Działania inwestycyjne będą miały na celu dostosowanie sieci placówek oświatowych do zmieniających się potrzeb na podstawie analiz demograficznych i urbanistycznych oraz przyjętych standardów. Wydatki zostaną zaplanowane m.in. na budowę szkół podstawowych przy ul. Zachodzącego Słońca w Dzielnicy Bemowo, przy ul. Ceramicznej, ul. Głębockiej, ul. Hanki Ordonówny w Dzielnicy Białołęka, przy ul. św. Urszuli Ledóchowskiej w Dzielnicy Wilanów. Planuje się również uzupełnianie i polepszanie bazy sportowej szkół oraz likwidację barier architektonicznych. Dla zmniejszenia kosztów utrzymania obiektów kontynuowany będzie program termomodernizacji budynków szkolnych.

W ramach planu na inwestycje ogólnomiejskie zaplanowane zostaną wydatki na modernizację obiektów Instytutu Głuchoniemych im. Jakuba Falkowskiego przy Placu Trzech Krzyży 4/6.

7.2.1.9. w zakresie ładu przestrzennego i gospodarki nieruchomościami

Planowane w tej sferze przedsięwzięcia związane są przede wszystkim z realizacją programu budownictwa komunalnego i w efekcie z zaspokajaniem potrzeb mieszkaniowych mieszkańców Warszawy. W 2013 r. zakłada się kontynuację inwestycji polegających na budowie nowych budynków komunalnych w celu powiększenia gminnego zasobu lokalowego oraz prowadzenie prac modernizacyjnych, które poprawią stan istniejącego komunalnego zasobu mieszkaniowego. Budowę budynków komunalnych planuje się w dzielnicach: Bemowo, Praga Północ, Ursynów, Wola, Żoliborz. Prowadzone będą także prace modernizacyjne istniejącego zasobu mieszkaniowego.

8. ZAŁOŻENIA DOTYCZĄCE WYNIKU BUDŻETOWEGO I POZIOMU ZADŁUŻENIA MIASTA

Zakłada się, że w wyniku kontynuowania wielokierunkowych działań prowadzonych przez Miasto w celu optymalizacji budżetu poprzez optymalizowanie kwoty dostępnych środków i konsekwentne racjonalizowanie wydatków budżetowych, deficyt budżetowy na koniec 2013 r. będzie niższy w granicach 70% – 60% od planowanego na 2012 r.

Tym samym planuje się obniżenie udziału deficytu w relacji do dochodów budżetowych do około 5-6 p.p.

Przewiduje się, że źródłami sfinansowania zakładanego deficytu budżetowego będą własne środki budżetowe z rozliczeń z lat poprzednich, środki z prywatyzacji i środki zwrotne pochodzące z międzynarodowych instytucji finansowych.

W 2013 r. planowany jest wykup euroobligacji wyemitowanych w maju 2009 r. w kwocie 200 mln euro w związku z finansowaniem środkami zwrotnymi programu inwestycyjnego, w tym głównie inwestycji w sferze infrastruktury komunikacyjnej i drogowej realizowanych przy dofinansowaniu z UE.

Konieczność wypełnienia limitu obsługi długu liczonego według nowych zasad powoduje, że Miasto zobowiązane jest do dostosowania instrumentów dłużnych do nowych regulacji obowiązujących dla okresu od 2014 r. i w konsekwencji do wcześniejszego, rynkowego wykupu euroobligacji wyemitowanych w warunkach obowiązywania norm ostrożnościowych wyrażonych w art. 169 ustawy o finansach publicznych z 2005 r. z planowanym wykupem w 2014 r.

W związku z możliwością potraktowania przychodów z emisji euroobligacji jako środków służących prefinansowaniu projektów refundowanych przez Komisję Europejską ustawa pozwala na odliczenie kwot wcześniejszego wykupu euroobligacji, jak też kwot

kredytów i pożyczek zaciągniętych przez Miasto w związku z realizacją projektów finansowanych z udziałem środków z UE, od długu i od wskaźników – zadłużenia i obsługi długu - na podstawie obowiązującego do końca 2013 r. art. 169 ust. 3 ustawy o finansach publicznych z 2005 r. i art. 243 ust. 3 nowej ustawy o finansach publicznych z 2009 r. W świetle ww. przepisów wyłączenia, o których mowa, obowiązują w terminie nie dłuższym niż 90 dni po zakończeniu projektu i otrzymaniu refundacji ze środków z UE.

W efekcie odliczeń z tytułu wykupu obligacji wskaźnik zadłużenia na koniec 2013 roku spadnie o 7-8 p.p. w stosunku do przewidywanej wartości tego wskaźnika na koniec br., i pozostanie znacząco niższy - o około 20 p.p. od ustawowego limitu. Natomiast po wyłączeniach wskaźnik obsługi zadłużenia spadnie do poziomu porównywalnego z okresem poprzednim pozostając poniżej maksymalnego progu o 9 - 10 p.p.

Do końca 2013 r. będzie trwał okres przejściowy dotyczący prawnej reglamentacji wysokości dopuszczalnego zadłużenia i jego obsługi, co oznacza, że stosowane będą normy ostrożnościowe wynikające z ustawy z dnia 30.06.2005 r. o finansach publicznych, tj. limit 60% wyznaczający maksymalną granicę zadłużenia i limit 15% w stosunku do obsługi długu. Dla okresu planistycznego od 2014 r. obowiązują nowe limity wydatków przeznaczonych na obsługę zadłużenia obliczane indywidualnie dla każdej jednostki samorządu terytorialnego zgodnie z zasadami określonymi w art. 243 ustawy o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r. W świetle tych regulacji maksymalna wysokość wskaźnika obsługi zadłużenia dla Warszawy w relacji do planowanych dochodów ogółem budżetu będzie warunkowana sytuacją budżetową Miasta w kolejnych latach okresu 2011-2013.

